

Broj: 01-14-11-1533-1/17
Maglaj, 23.06.2017. godine

Na osnovu člana 70. Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj: 35/05), člana 18. I 26. Zakona o budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH, broj:102/13, 9/14, 13/14, 08/15, 91/15.....“), člana 42. Statuta Općine Maglaj („Službene novine Općine Maglaj“, broj: 8/07, 3/08 i 6/08), Općinski načelnik donosi

O D L U K U
o usvajanju Dokumenta okvirnog budžeta za 2018-2020. godinu

Član 1.

Usvaja se Dokument okvirnog budžeta Općine Maglaj za 2018. godinu i naredne dvije fiskalne godine, 2019. i 2020. godinu i čini sastavni dio ove Odluke.

Usvojeni DOB za 2018-2020. godinu dostavit će se OV Maglaj kao informacija uz Nacrt budžeta Općine Maglaj za 2018. godinu i objavit će se na web stranici Općine Maglaj.

Član 2.

Za realizaciju ove Odluke zadužuje se Služba za privredu, finansije i razvoj poduzetništva Općine Maglaj.

Član 3.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, i ima se objaviti u Službenim novinama Općine Maglaj.

Dostavljeno:
1x Služba za privredu, finansije
i razvoj poduzetništva,
1x Služba ON i OV, (Objaviti u Sl. Novinama Općine)
1x a/a

Općinski načelnik
Mirsad Mahmutagić

BOSNA I HERCEGOVINA
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
Općina Maglaj
OPĆINSKI NAČELNIK

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Federation of Bosnia and Herzegovina
ZENICA-DOBOJ CANTON
The Municipality of Maglaj
MUNICIPALITY MAYOR

**DOKUMENT OKVIRNOG
BUDŽETA-PRORAČUNA OPĆINE MAGLAJ
2018 – 2020. godina**

Maglaj, 23.06.2017. godine

**Obrađivač,
Služba za privredu, finansije/financije
i razvoj poduzetništva**

S a d r Ź a j:

Poglavlje I
Informacija o dokumentu
Uvod

Poglavlje II
Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze,
Osvrt na makroekonomske trendove za period 2016-2019. godina

Poglavlje III
Srednjoročna fiskalna strategija,
Porezna politika i javni prihodi,
Javni prihodi 2018-2020. Godine
Indirektno oporezivanje na nivou BiH i raspodjela prihoda
Projekcije prihoda od indirektnih poreza u period 2018.-2020.
Politika prihoda u 2018. godini na nivou Općine Maglaj ,
Projekcije od indirektnih i direktnih prihoda
Prihodi koji se prikupljaju od kantona i direktni općinski prihodi,
Neporezni i ostali prihodi,
Ekonomska klasifikacija po podkategorijama srednjoročnih procijenjenih prihoda.

Poglavlje IV
Srednjoročni okvir rashoda za period 2018.– 2020. godina

Struktura potrošnje u javnom sektoru:
Plaće i naknade u javnom sektoru, sa doprinosom poslodavca,
Materijalni troškovi,
Tekući transferi.

Kapitalni budžet
Kapitalni transferi,
Kapitalni izdaci.

Ekonomska klasifikacija po podkategorijama srednjoročne procijenjene potrošnje.
Funkcionalna klasifikacija procijenjene srednjoročne potrošnje.

Poglavlje V
Budžetski prioriteti za period 2018. – 2020. godina

Poglavlje I

Informacije o Dokumentu okvirnog budžeta

Dokument okvirnog budžeta je jedan od ključnih instrumenata jačanja upravljanja finansijama na svim nivoima vlasti i Bosni i Hercegovini uopće. Izrada Dokumenta okvirnog budžeta za trogodišnji period je postala uobičajena praksa na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini u proteklih nekoliko godina. Ovaj dokument je glavni rezultat izrade i planiranja srednjoročnog budžeta po metodologiji “Deset koraka srednjoročnog planiranja i pripreme budžeta” koja je zasnovana na najboljim međunarodnim iskustvima.

Obzirom da se Dokument okvirnog budžeta temelji na prioritetima i politikama Vlade, to predstavlja koristan instrument u stvaranju kvalitetnijeg strateškog osnova za raspodjelu budžetskih sredstava.

Fiskalna strategija za ovaj srednjoročni period temelji se na srednjoročnim politikama djelovanja Vlade FBiH, sa ciljem jačanja upravljanja javnim finansijama, ujednačene fiskalne politike na nivou Bosne i Hercegovine i jačanju finansijske discipline, što će doprinijeti ekonomskom i socijalnom jačanju Federacije BiH sa ciljem općeg, institucionalnog i funkcionalnog jačanja države Bosne i Hercegovine, odnosno Federacije BiH.

Moderni proces srednjoročnog planiranja budžeta je proces koji ima jasno definisan budžetski kalendar i raspodjelu odgovornosti, ima jasnu fiskalnu strategiju zasnovanu na nivou raspoloživih vladinih resursa, omogućava raspodjelu ograničenih resursa na najvažnije ekonomske i socijalne prioritetne politike vlade, unapređuje predvidivost budžetskih politika i finansiranja, osigurava efikasnije i djelotvornije korištenje vladinih resursa, unapređuje transparentnost i odgovornost vladinih politika, programa i procesa, donošenja odluka, osigurava razmatranje finansijskih učinaka u narednim godinama, pri donošenju odluka u vezi sa politikama, te donošenje tih odluka tokom ciklusa planiranja budžeta.

U cilju uvođenja efikasnog srednjoročnog planiranja budžeta, Služba za privredu, finansije i razvoj poduzetništva je otpočela reformu procesa planiranja i izrade budžeta koja se zasniva na osnovnim principima fiskalne discipline, strateške prioritizacije i dobijanju vrijednosti za uložena budžetska sredstva.

U proteklih nekoliko godina ostvaren je veliki napredak u procesu planiranja budžeta izradom srednjoročnih okvira rashoda tj. Dokumenta okvirnog budžeta (DOB-ova) koji se svake godine pripremaju za period za sljedeće tri godine i koji prikazuju srednjoročne makroekonomske i fiskalne projekcije, srednjoročnu fiskalnu strategiju, prioritete potrošnje, te gornje granice rashoda budžetskih korisnika za narednu budžetsku godinu, kao i preliminarne procjene za sljedeće dvije godine za koje je izvršena projekcija prihoda.

Uvod

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine (“Službene novine FBiH”, broj: 102/13, 9/14, 13/14, 8/15,91/15 I 102/15), pripremljen je Dokument okvirnog budžeta za period 2018-2020. godina koji je dio pristupa Srednjoročnog okvira rashoda za isti period.

Tokom proteklih nekoliko godina, Vlada, odnosno Općinski načelnik sa resornim službama pripremao je Dokument okvirnog budžeta kao dio budžetskog planiranja pristupom srednjoročnog okvira planiranja i pripreme budžeta. Izrada Dokumenta okvirnog budžeta je pomogla Općinskom načelniku da razvije bolju stratešku osnovu za raspodjelu budžeta koja se zasniva na navedenim prioritetnim politikama i ciljevima. Dokument okvirnog budžeta predstavlja preliminarni Nacrt budžeta za narednu (2018.) godinu, te daje projekcije implikacija tog budžeta za sljedeće dvije godine (2019. i 2020. godinu).

Općinski načelnik je u saradnji sa resornim službama, uvažavajući efekte svjetske ekonomske krize, reforme u oblasti direktnih poreza i uopće privrednog, ekonomskog i finansijskog okruženja, kao i još uvijek teške i složene situacije na području općine Maglaj prouzrokovane elementarnim nepogodama (poplavom i klizištima) uspio donijeti Dokument okvirnog budžeta u zakonom predviđenom roku.

Fiskalna strategija za ovaj srednjoročni period temelji se na srednjoročnim politikama djelovanja Općinskog načelnika, sa ciljem jačanja upravljanja javnim finansijama i jačanju finansijske discipline, što će doprinijeti ekonomskom i socijalnom jačanju Općine Maglaj, odnosno institucionalnog i funkcionalnog njenog jačanja. Nastavak restriktivne javne potrošnje u Budžetu Općine Maglaj je jedan od prioriteta ekonomske politike i za 2018.-2020. godinu, sa osnovnim ciljem usmjeravanja finansijskih sredstava na finansiranje strateških ciljeva, između ostalih i sanaciju šteta izazvanih prirodnom nesrećom poplavom i klizištem sa akcentom na sanaciji infrastrukturnih objekata kako u vlasništvu privrednih subjekata, tako i onih u vlasništvu općine Maglaj, s ciljem stvaranja preduslova za dalji privredni rast i razvoj Općine Maglaj.

U ovome periodu Vlade svih nivoa vlasti, pa i Općinski načelnik će i funkcionisati u ograničenim fiskalnim kapacitetima, s obzirom na efekte globalne finansijske i ekonomske krize, koja je ostavila trag na ekonomiju BiH, rezultirajući u značajnom padu u prikupljenim prihodima, a dodatno pogoršana postojećim platnim deficitom, fiskalnim debalansom u zemlji. Općinski načelnik Maglaj uz sve navedeno imat će još uvijek obavezu i sa prevazilaženjem pogoršanih životnih i privrednih uslova na području općine Maglaj, izazvanih prirodnim nesrećama poplavom i klizištem.

Pozadinske informacije

Dokument okvirnog budžeta se pojavio 70-tih godina uglavnom kao instrument identificiranja novih programa i dodjeljivanje sredstava za njih u budućim budžetima. Višegodišnje planiranje budžeta i priprema Dokumenta okvirnog budžeta u Federaciji otpočelo je 2001. godine, u okviru Federalnog ministarstva za finansije, odnosno Vlade Federacije Bosne i Hercegovine,

uz podršku Odjela za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije (DFID). Od 2005. godine u okviru jačanja javnih finansija u FBiH tehničku pomoć pružila je i konsultantska kuća PKF finansirana od Vlade Velike Britanije.

Općina Maglaj je izradu Dokumenta okvirnog budžeta počela raditi od 2006. godine. Od 2007. godine teku pripreme za primjenu programskog budžetiranja u skladu sa rokovima kako je to utvrđeno budžetskim kalendarom. Programsko budžetiranje predstavlja budžetske informacije na način koji jasno povezuje budžetske resurse sa krajnjim rezultatom politike koji vlada nastoji postići. Jednostavno rečeno, budžetiranje zasnovano na programima ili rezultatima je proces raspodjele sredstava na određene ciljeve i/ili rezultate koji se nastoje postići uloženim sredstvima.

Poglavlje II

Srednjoročne makroekonomske pretpostavke i prognoze ¹

Ekonomski rast 2016-2019

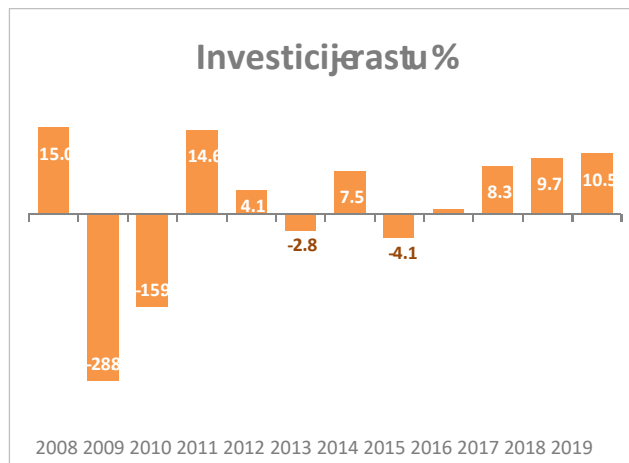
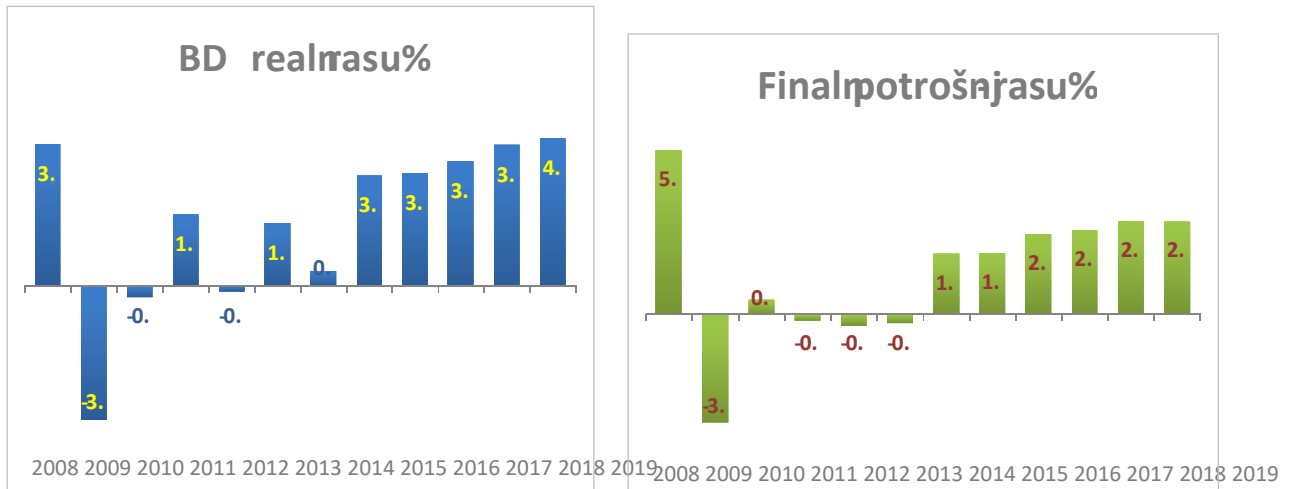
Ekonomska aktivnost u 2016. godini raste upola sporije u odnosu na 3% polugodišnjeg rasta iz prethodne godine uz postepeno usporavanje godišnjeg rasta u drugom u odnosu na prvo tromjesečje. Realni rast u 2016. godini postepeno usporava sa godišnje stope od 1,9% u prvom tromjesečju na 1,4% u drugom kvartalu kao rezultat kombinacije snažnog baznog efekta iz prethodne godine s jedne, te blagog usporavanja rasta u odnosu na prvi kvartal 2016. godine s druge strane. Naime, u drugom kvartalu 2015. godine je ekonomska aktivnost značajno porasla za 1,2% u odnosu na prvo tromjesečje što je ubjedljivo (višestruko) najveća kvartalna stopa u posljednje dvije godine. Time je stvorena relativno visoka osnovica koja je (kroz visok nazivnik) umanjila stopu godišnjeg rasta u 2016. godini. Dodatni faktor je predstavljalo i usporenje rasta u odnosu na prethodni kvartal sa 0,7% u prvom na 0,5% u drugom tromjesečju 2016. godine. Tako je godišnji rast u drugom tromjesečju bio tek na nivou trećine stope od 4,4% iz drugog tromjesečja 2015. godine, što je prepolovilo polugodišnji rast u odnosu na prethodnu godinu. Ipak, pomalo iznenađuje usporavanje godišnjeg rasta u drugom u odnosu na prvo tromjesečje obzirom da neki od značajnih indikatora ukazuju u pravcu ubrzavanja. U svakom slučaju, dostupni indikatori ukazuju da je ekonomski rast u prvom polugodištu bio nošen rastućim stopama izvoza i finalne potrošnje uz (zanemariv) negativan doprinos investicija.

Prema EU projekcijama za drugo polugodište ekonomski rast okruženja bi na godišnjem nivou trebao postepeno blago ubrzavati u drugom i trećem tromjesečju. Pri tome se najznačajnije ubrzanje očekuje u Austriji i Italiji, dok se u Hrvatskoj očekuje blago usporavanje na godišnjem nivou. Obzirom na poboljšanje u okruženju, u BiH se takođe očekuje postepeno jačanje ekonomskog rasta koji bi na kraju 2016. godine trebao dostići stopu od 3,1%. Ovo podrazumjeva skromno realno povećanje investicija na nivou godine od 0,8%, te značajan

---

¹ Direkcija za ekonomsko planiranje, Outlok – Perspektive 2017.-2019., oktobar/listopad 2016. godine

realni rast izvoza od 4,7% pod pretpostavkom odsustva značajnijih problema u proizvodnji električne energije.

Privatna potrošnja bi takođe trebala biti važan faktor rasta u 2016. godini sa projiciranom realnom stopom od 2,9% nošenom rastom broja zaposlenih od 1,5%, te realnim rastom plata od približno 1,6%. S druge strane, doprinos fiskalne politike ekonomskom rastu u 2016. godini bi trebao biti zanemariv obzirom na skroman rast budžetskih prihoda uz ograničene mogućnosti eksternog zaduživanja. Ovo se posebno odrazilo na jako nizak nivo javnih radova projiciranih na svega 1,7% BDP-a u 2016. godini. Naime, dostupni podatci ukazuju da javni radovi nakon pada od preko 50% u 2015. godini nastavljaju sa negativnom stopom u prvom polugodištu 2016. godine. Pored toga, očekuje se skroman realni rast javne potrošnje od 1,2% u 2016 godini.

Neznatno jačanje ekonomskog rasta u okruženju i potpisivanje kreditnog aranžmana sa MMF-om bi trebali dodatno ojačati ekonomski rast BiH u 2017. godini na realnu stopu od 3,4%. U proljetnim projekcijama DG ECFIN-a se očekuje ubrzanje rasta u EURO zoni sa 1,6% u 2016. na 1,8% 2017 godine. Pri tome bi ubrzanje u Sloveniji trebalo biti znatno izraženije sa 1,7% u

2016. na 2,3% 2017. godine, uz slično očekivano poboljšanje u istom periodu i u Hrvatskoj sa 1,8% na 2,1%. Ovo bi trebalo dovesti do jačanja rasta bh izvoza na realnu stopu od 5,3%, te ujedno dati podstrek privatnim investicijama i zapošljavanju. Pored toga, potpisivanje aranžmana sa MMF-om bi trebalo značajno podržati javne investicije prije svega kroz povoljno vanjsko zaduživanje. Naime, aranžman sa MMF-om pored kreditnih sredstava ove institucije, ujedno otvara pristup sredstvima drugih međunarodnih finansijskih institucija uglavnom usmjerenih na infrastrukturu. S tim u vezi, te imajući u vidu nisku osnovicu iz prethodnih godina, proiciran je realni rast javnih radova u 2017. godini od 23%. U isto vrijeme, jačanje izvoza i bolji poslovni ambijent kao posljedica početnih efekata reformskih procesa, te pozitivna poruka investitorima koju šalje postojanje aranžmana sa MMF-om, bi trebali podstaći rast privatnih investicija na realnu stopu od 7,9%. Jačanje investicija bi moglo podstaći dodatno zapošljavanje koje bi potaklo daljnje jačanje privatne potrošnje.

S druge strane, očekuje se (aranžmanom uslovljeno) zaustavljanje rasta javne potrošnje sa bezznačajnom realnom stopom od 0,5% u cilju smanjenja značaja javnog sektora u ekonomiji. Jačanje domaće tražnje kao posljedica jačanja rasta investicija u 2017. godini bi trebalo biti praćeno jačanjem rasta uvoza na realnu stopu od 4,8%. Ovo bi, uprkos jačanju izvoznog rasta, moglo dovesti do realnog povećanja vanjskotrgovinskog deficita od 3,9%. Provođenje ekonomskih reformi podržano kreditnim aranžmanima međunarodnih finansijskih kreditora, te dodatno jačanje ekonomskog rasta u okruženju bi trebali obilježiti ekonomska kretanja u periodu 2018-19. godina. Ovo bi trebalo dovesti do daljnjeg jačanja rasta ekonomske aktivnosti u BiH na realnu stopu od 3,8% u 2018., te 4% 2019. godine. Rast u eksternom okruženju bi trebao podstaći veće stope rasta bh izvoza i investicija. Pored toga, privatne investicije bi trebale biti podstaknute daljnjim poboljšanjem poslovnog ambijenta kao posljedica napredka u reformskim procesima što bi ujedno podstaklo i strana ulaganja. U periodu 2018-19. se takođe očekuje intenzivnije korištenje dostupnih kreditnih sredstava međunarodnih kreditora te je s toga projiciran godišnji rast javnih radova od približno 30% godišnje čime se u 2019 godini zapravo tek dostiže nivo radova iz 2014. godine. Konačno, povoljnije eksterno okruženje i jačanje investicija bi mogli dovesti do jačanja rasta privatne potrošnje na godišnju stopu od 3,5%.

Glavni rizici projekcija se odnose na ostvarivanje osnovnih pretpostavki u smislu rasta eksternog okruženja, provođenja reformskih procesa iz aranžmana sa MMF-om, odsustva značajnijih problema u proizvodnji električne energije, te odsustva elementarnih nepogoda u smislu poljoprivredne proizvodnje.

Osvrt na makroekonomske trendove za period 2016-2019. godina

U ovom poglavlju se navode osnovni pokazatelji po nivoima vlasti koji su označili 2016. Godinu i protekli period 2017. Godine, kao i procjene makroekonomskih kretanja u narednom period.

Državni nivo ²

Industrijska proizvodnja u BiH 2016-2019.

Unatoč slabljenju poslovnog povjerenja i izazovima poput Brexita i izbjegličke krize srednjoročne projekcije projekcije DGECEFIN-a i IMF-a za 2016. godinu ukazuju na nastavak trenda ekonomskog rasta u Eurozoni sa projiciranom stopom od 1,6%¹, te više stope rasta u odnosu na prethodnu godinu u svim zemljama regional. U skladu s tim i u Bosni i Hercegovini je nastavljen trend jačanja ekonomskog rasta i viši nivo ekonomske aktivnosti u odnosu na prethodnu godinu. Tako je i BiH tokom prvog polugodišta 2016. godine ostvarila povećanje fizičkog obima industrijske proizvodnje od 4,6% u odnosu na isti period prethodne godine koji je istovremeno bio praćen i povećanjem broja zaposlenih.

Rast industrijske proizvodnje je ostvaren ponajviše zahvaljujući izvozno orijentiranim granama prerađivačke industrije koja je ostvarila polugodišnji rast proizvodnje od 6,3%. Pored prerađivačke industrije u prvom polugodištu 2016. godine blago povećanje proizvodnje registrirano je u okviru sektora rudarstvo i iznosilo je 2,6 %, dok je značajniji doprinos sektora za proizvodnju električne energije izostao usljed stagnacije proizvodnje. Pod pretpostavkom očuvanja pozitivnog trenda u eksternom okruženju uz dodatni doprinos internih dešavanja tokom 2016. godine u BiH se može očekivati rast industrijske proizvodnje od preko 4%.

Tokom 2017. godine projekcije IMF-a predviđaju rast svjetske ekonomije od 3,4%, dok je projicirani rast u zemljama Eurozone 1,4%. Ova dešavanja u međunarodnom ekonomskom okruženju trebala bi imati pozitivan utjecaj na ekonomske prilike u regionu i u konačnici na ekonomsku aktivnost u Bosni i Hercegovini. Ovo se posebno odnosi na industrijsku proizvodnju u BiH, a ponajviše na prerađivačku industriju i njene izvozno orijentirane grane koje skoro u potpunosti zavise od kretanja inostrane tražnje.

Dosljedna i pravovremena implementacija „Reformske Agende“ trebala bi omogućiti poboljšanje u poslovanju bh. kompanija što bi trebalo rezultirati povećanjem investicija i obima proizvodnje u okviru prerađivačke industrije. Pored prerađivačke industrije, tokom 2017. godine očekuje se i značajniji doprinos energetskog sektora koji čini 1/3 ukupne industrijske proizvodnje u BiH. Naime, pokretanje proizvodnje u okviru novih termoenergetskih postrojenja značajno će popraviti energetski bilans i ukupnu industrijsku proizvodnju u BiH. Pod pretpostavkom nastavka pozitivnog trenda u eksternom okruženju uz dodatni doprinos internih dešavanja tokom 2017. godine u BiH se može očekivati solidan rast industrijske proizvodnje od oko 5%

U periodu 2018-2019. godina pored nastavaka pozitivnih eksternih dinamika očekuje se i sve utjecajini značaj internih dinamika kroz strukturne reforme koje bi trebale biti u funkciji

---

² Direkcija za ekonomsko planiranje, Outlok – Perspektive 2017.-2019., oktobar/listopad 2016. godine

jačanja ukupne industrijske proizvodnje u BiH. Tako se u zemljama Eurozone očekuje oporavak privatne potrošnje od 1,5%, porast investicija od 4,2%, te povećanje ukupnog izvoza i uvoza od 5% odnosno 5,6% što će rezultirati intenziviranjem vanjskotrgovinske razmjene zemalja EU međusobno i sa ostatkom svijeta.

Planirana investiciona ulaganja u infrastrukturu i energetiku također bi trebala značajno doprinijeti jačanju kako građevinskog sektora u BiH tako i onih grana prerađivačke industrije koje su usko vezane uz građevinarstvo. Također se očekuje da energetski sektor koji je u prethodnom periodu bio jedan od nosilaca industrijske proizvodnje nastavi pozitivan trend rasta proizvodnje i dodatno osnaži industrijsku proizvodnju u BiH navedenom periodu. Prema projekcijama DEP-a ovo bi trebalo rezultirati godišnjim povećanjem bh. industrijske proizvodnje od preko 5% u odnosu na prethodnu godinu.

Tržište rada 2016-2019.³

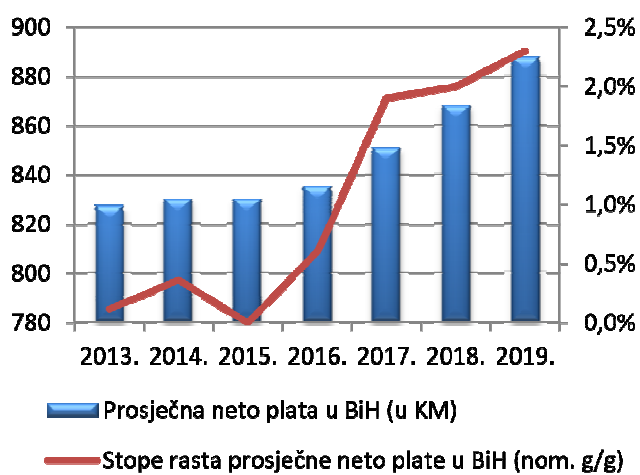
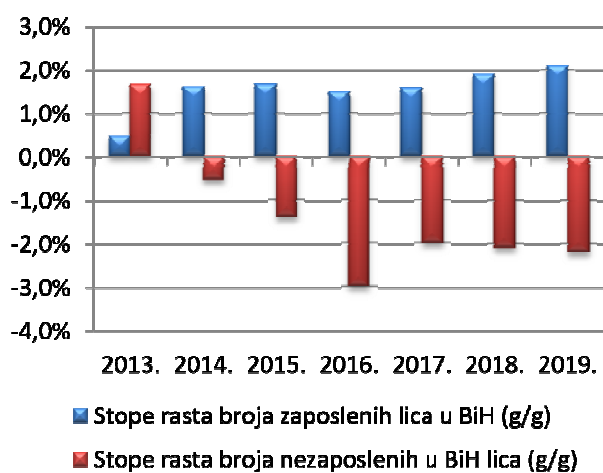
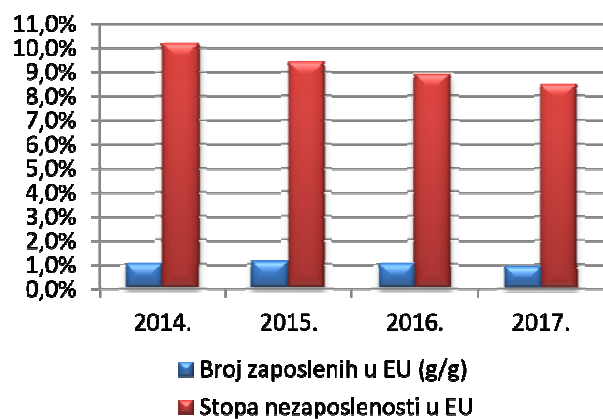
Na tržištu rada BiH u periodu I-VI 2016. godine prosječan broj zaposlenih lica je iznosio 720,5 hiljada što je za 1,5% više u poređenju sa istim periodom 2015. godine. Istovremeno, rast broja zaposlenih lica je doprinio smanjenju prosječnog broja nezaposlenih (-3,1% g/g). Time je administrativna stopa nezaposlenosti u BiH u periodu I-VI 2016. godine smanjena za 1,1 p.p. i iznosi 42,3%, a prema anketi o radnoj snazi iznosi 25,4%. Uz povećanje broja zaposlenih lica prosječna neto plata u BiH u periodu I-VI 2016. godine je iznosila 834 KM i uvećana je za 0,6% g/g uz nešto brži realni rast (oko 2%) zbog deflacije. Slično kretanje na tržištu rada BiH se očekuje do kraja godine, odnosno u BiH u 2016. godini se može očekivati rast broja zaposlenih od 1,5% uz povećanje prosječne neto plate oko 0,6%.

Promjene na tržištu rada su značajno determinisane poslovnim okruženjem u BiH i regionu odnosno obimom investicija i vanjske trgovine. U 2017. godini očekuje se rast obima investicija kao i vanjske trgovine (DEP projekcije), što bi se pozitivno odrazilo na zapošljavanje i neto plate. Pored toga, prema projekcijama EK u Evropskoj uniji u 2017. godini se takođe predviđa rast broja zaposlenih, odnosno smanjenje stope nazaposlenosti. Rast potražnje, odnosno bolji poslovni ambijent bi se pozitivno odrazio na poslovanje bh. preduzeća uz veće mogućnosti zapošljavanja. Imajući u vidu navedena dešavanja u BiH se može očekivati postepeno smanjenje stope nazaposlenosti u BiH uz povećanje broja zaposlenih od 1,6% i umjeren rast prosječne neto plate.

U BiH u 2018. i 2019. godini se očekuje nastavak postepenog smanjenja stope nezaposlenosti. Time bi se broj zaposlenih lica u BiH u 2018. godini mogao uvećati 1,9%, odnosno 2,1% u 2019. godini. Uz navedena dešavanja u poslovnom okruženju može se očekivati i uvećanje prosječne neto plate (grafikon desno).

---

³ Direkcija za ekonomsko planiranje, Outlok – Perspektive 2017.-2019., oktobar/listopad 2016. godine

Cijene 2016.-2019. ⁴

U periodu I-VII 2016. godine nastavljen je trend smanjenja opšteg nivoa cijena u BiH (deflacija 1,3%). Niže cijene energenata na svjetskom tržištu (prvenstveno nafte) i hrane su značajno determinisale kretanje cijena u BiH. Cijena sirove nafte na svjetskom tržištu je iznosila oko 40\$/barelu, što je za 30% manje u poređenju sa istim periodom 2015. godine, dok su cijene hrane smanjene za 1,1% g/g. U BiH najveći doprinos deflaciji je bio u odjeljcima prevoza, odjeće i obuće, hrane i bezalkoholnih pića. Prema predviđanjima Evropske komisije očekuje se da će cijena sirove nafte u 2016. godini biti niža u odnosu na prethodnu godinu, ali bi stopa smanjenja trebala biti znatno sporija.

Istovremeno, cijena hrane na svjetskom tržištu bi takođe trebala imati znatno sporiji negativan rast (tabela u nastavku teksta). Na osnovu pretpostavljenog u EU se očekuje skroman rast cijena od 0,3% g/g. Prilikom projekcija bh. inflacije od domaćih faktora koji doprinose promjeni cijena uzeto je u obzir postepeno uvećanje akciza na cigarete i duvan (nastavak procesa usklađivanja akciza na duvan i cigarete u BiH sa EU zakonodavstvom). Uzimajući u obzir dešavanja u prvj polovini 2016. godine, u BiH se očekuje deflacija do 1%.

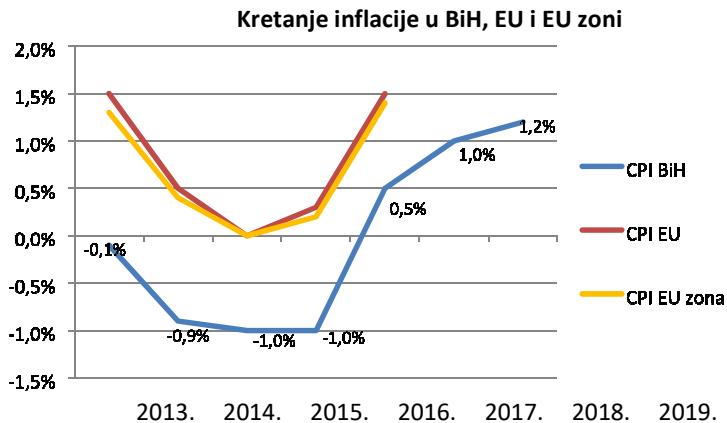
Kretanje svjetskih cijena nafte i hrane

1.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
2.				Projekcije			
3. Sirova nafta, Brent, usd	108,8	99,7	53,4	41,1	45,9	n/a	n/a
4. Sirova nafta, stope rasta g/g	-2,7%	-8,3%	-46,5%	-23,1%	11,9%	n/a	n/a
5. Indeks hrane, stope rasta g/g	3,2%	-3,7%	-15,7%	-4,7%	-0,9%	n/a	n/a

U 2017. godini nakon višegodišnje deflacije doći će do rasta opšteg nivoa cijena (0,5%). Pored eksternih faktora (tabela iznad), prilikom izrade projekcija u BiH uzet je u obzir nastavak usklađivanja akciza na cigarete i duvan sa EU zakonodavstvom, bez značajnijih oscilacija cijena komunalija.

U periodu 2018-2019. godine očekuje se umjeren rast cijena hrane i nafte na svjetskom tržištu (Svjetska banka, MMF projekcije) što će uticati na nivo inflacije. Uz pretpostavku da neće biti velikih promjena cijena domaćih faktora koji determinišu nivo cijena, u BiH se u posmatranim godinama može očekivati inflacija od 1%-1,2%

⁴ Direkcija za ekonomsko planiranje, Outlok – Perspektive 2017.-2019., oktobar/listopad 2016. godine

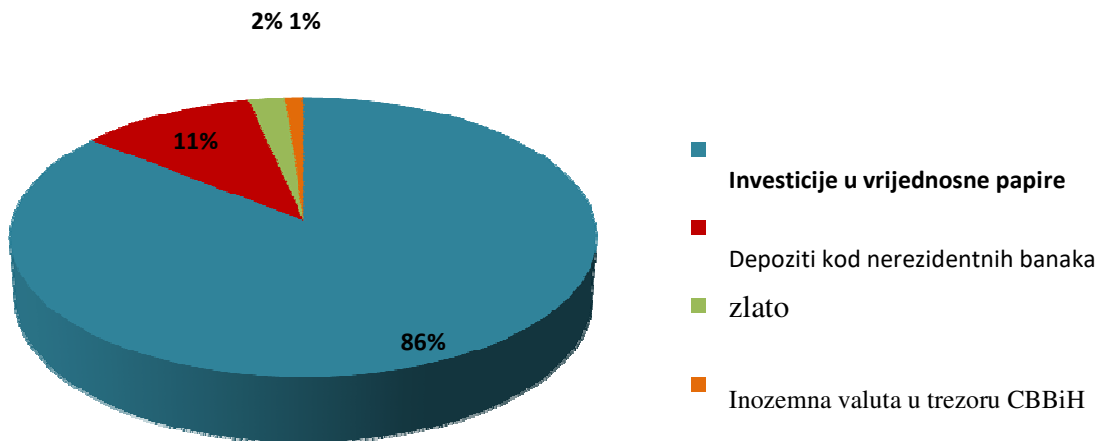

Monetarni sektor 2016. - 2019. Ukupna novčana masa (M2) u siječnju 2016. godine iznosila je 18,6 mlrd. KM i veća je za 7,9% g/g. Depoziti koji ulaze u novčanu masu, a čine 83,8% M2, zabilježili su brži rast g/g, dok je gotovina izvan banaka zabilježila određeno usporavanje.

Doprinos rastu depozitne osnove prvenstveno je došao od strane sektora stanovništva, a zatim i od drugih sektora. Kao što je zabilježeno u prethodnom periodu, može se očekivati da će i u narednom periodu ponašanje ovog sektora imati najznačajniji utjecaj na kretanje ukupnih depozita i novčane mase.

U razdoblju 2016. – 2019. godine očekuje se nastavak ekonomskog rasta u BiH i povoljnija kretanja na tržištu rada, a što će se preliti i na rast depozita, pa samim tim i novčane mase. Stopa rasta M2 mogla bi pratiti trend iz prethodne godine. Prosječna stopa rasta u 2015. godine bila je 8%

Struktura deviznih pričuva januar 2016. godine

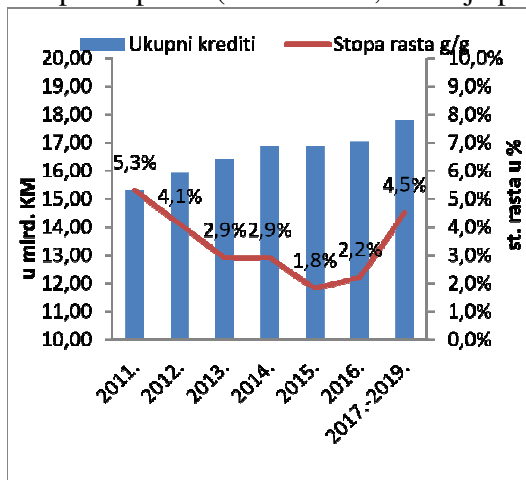
Bankarski sektor u razdoblju 2016. – 2019. Ukupni krediti na kraju sedmog mjeseca 2016.god.veći su za 2,2% g/g i iznosili su 17,02 mlrd. KM. Aktivnosti karakteriše negativan rast kredita opštoj vladi, usporavanje rasta kredita stanovništvu, uz blago ubrzavanje rasta kredita datih nefinansijskim preduzećima. Stopa rasta ukupnih kredita pala je u odnosu na

početak godine sa 2,9% g/g na 2,2% g/g. Stopa rasta nefinasijskih preduzeća od 3,6% g/g na kraju sedmog mjeseca 2016. godine bila bi znatno veća da stopa rasta nefinasijskim javnim preduzećima nije ostvarila negativnu stopu rasta od gotovo 10% g/g dok u isto vrijeme krediti nefinasijskim privatnim preduzećima rastu po stopi 19,8% g/g. Učešće nekvalitetnih kredita u šestom mjesecu 2016. god. iznosi 12,1%. Predviđajući u narednom periodu umjeren privredni rast (veća spoljnotrgovinska razmjena, investicije, zaposlenost) za očekivati je i rast bankarskih kredita.

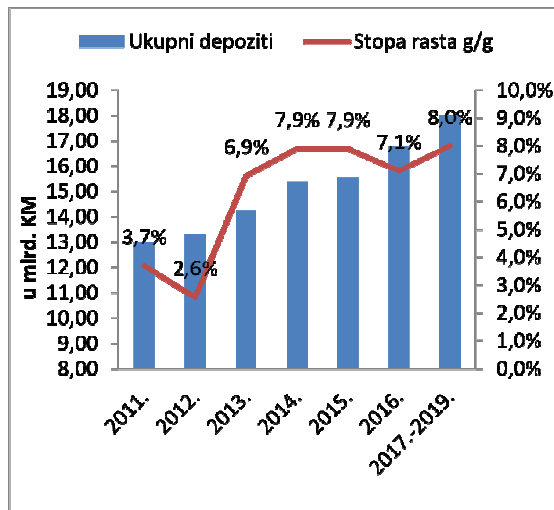
Veća potražnja stanovništva i nefinasijskih preduzeća (plasmani u ova dva sektora čine preko 90% kredita) dovela bi do bolje kreditne aktivnosti u periodu 2017. – 2019. god., uz kretanje kreditne stope do 4,5% g/g. Smanjenje privrednog rasta i poremećaji na tržištu doveli bi do smanjene kreditne aktivnosti banaka sa stopom od 2% g/g. (uz pad tražnje za novim kreditima, povećanja stope nenaplativosti postojećih kredita i povećanje kamatnih stopa na kredite).

Ukupni depoziti na kraju sedmog mjeseca 2016. godine iznosili su 16,8 mlrd. KM i veći su za 7,1% g/g. Ostvaren je rast depozita u gotovo svim sektorima. Depoziti nefinasijskih preduzeća su rasli po stopi 8,9% g/g, a depoziti opšte vlade 8,3% g/g (mada su depoziti vlada entiteta koji su dio kategorije depoziti opće vlade ostvarili negativnu stopu rasta od 5,7% g/g). Povjerenje stanovništva u bankarski sektor je takođe zadržano, tako da je ovaj sektor na kraju sedmog mjeseca imao ukupno 10,1 mlrd. KM depozita uz rast od 6,2% g/g. što ujedno čini oko 60,2% ukupnih depozita. Uz povoljne ekonomske uslove očekuje se nastavak trenda. Rast ekonomske aktivnosti, poboljšanje uslova na tržištu rada, uz najavljenju privatizacija strateških javnih preduzeća, odrazilo bi se na daljnji rast i stabilnost ukupnih depozita i u narednom periodu po stopi od 8% g/g. U slučaju poremećaja na tržištu, kriza bi se manifestovala nepovjerenjem u finansijski i bankarski sistem te bi se neminovno odrazila i u vidu povećanog povlačenja domaćih depozita iz banaka te smanjenja stope depozita do 6%.

Ukupni depoziti (u mlrd. KM, na kraju perioda) i godišnja stopa promjene

Ukupni depoziti (u mlrd. KM, na kraju perioda) i godišnja stopa promjene

Platni bilans Bosne i Hercegovine

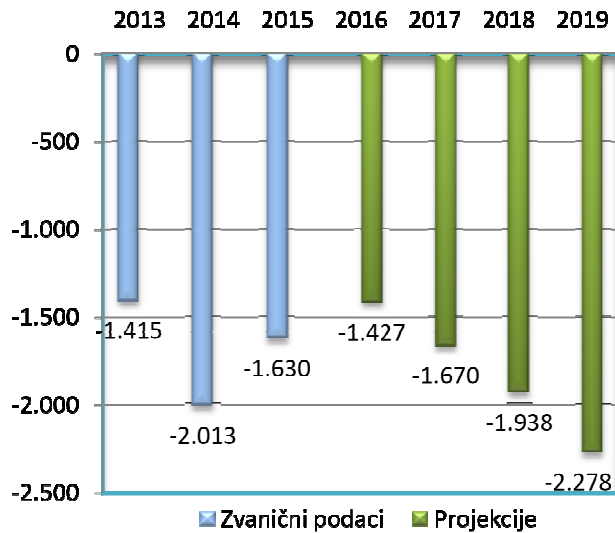
Prema dostupnim podacima za prvo polugodište i projekcijama DEP-a za drugi dio 2016. godine deficit tekućeg računa u okviru platnog bilansa Bosne i Hercegovine iznosio bi 1,4 milijarde KM što bi predstavljalo smanjenje za 15% u odnosu na prethodnu 2015. godinu. Najvećim dijelom ovo smanjenje deficita tekućeg računa bi se javilo usljed nastavka pada trgovinskog deficita koji je bio u 2015. i kao takav se nastavio u 2016. godini. Udio deficita tekućeg računa u BDP-u za 2015. godinu iznosio je -5,7% dok se za 2016. očekuje stopa od -4,7%. U P1 2016. došlo je do blagog povećanja deficita na tekućem računu usljed rasta uvoza i izvoza roba i usluga od oko 1% te smanjenja tekućih neto priliva novca (3,3%). Također je u ovom periodu došlo do neočekivanog pada tekućih priliva novca iz inostranstva od 5% (P1 2016/P1 2015), koji je najvećim dijelom uzrokovan padom socijalnih beneficija iz inostranstva za 85 miliona KM (P1 2016/P1 2015).

Pretpostavke za platni bilans 2016-2019

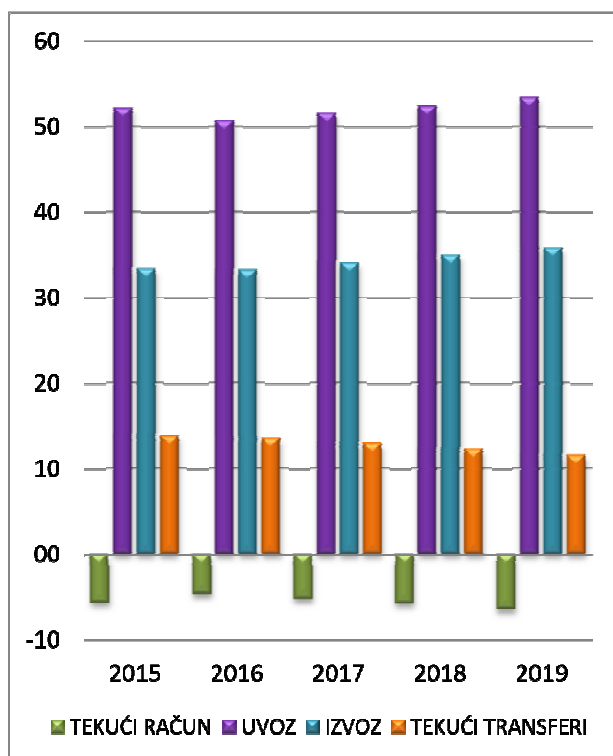
Prema raspoloživim podacima i projekcijama DEP-a za 2016. godinu vanjskotrgovinski deficit bi iznosio -6,8% (g/g). Na bazi projekcija DEP-a obim spoljnotrgovinske razmjene u periodu 2017.-2019. godina bi se povećao, uz značajne stope nominalnog rasta uvoza (6,4-7,2%) i izvoza (7,1-7,9%), što bi se svakako odrazilo na porast deficita na tekućem računu BiH. U periodu 2017.-2019. godina deficit tekućeg računa tako bi bilježio godišnji rast oko 16-17%, odnosno iskazano u procentima BDP-a deficit tekućeg računa bi se kretao od 5,3% BDP-a u 2017., u 2018. taj porast bi bio 5,8% BDP-a dok bi u 2019. godini rast deficita iznosio 6,5% BDP-a. Očekuje se da će u 2016. godini tekući neto prilivi iz inostranstva rasti po stopi od 0,7% te da će se u periodu 2017.-2019. godina stopa rasta kretati u intervalu od 0,2% - 0,3%. Potrebe za finansiranjem iz inostranstva u 2016., po projekcijama DEP-a, bi imale rast od -10% dok bi u 2017. godini došlo do porasta tih potreba za 21% usljed porasta deficita tekućeg

računa. U 2018. godini porast potreba za finansiranjem iz inostranstva iznosio bi 19% a u 2019. godini povećanje bi iznosilo 20%.

Kretanje deficita tekućeg računa BiH 2013-2019

Kretanje deficita platnog bilansa za period 2015-2019. u % BDP-a

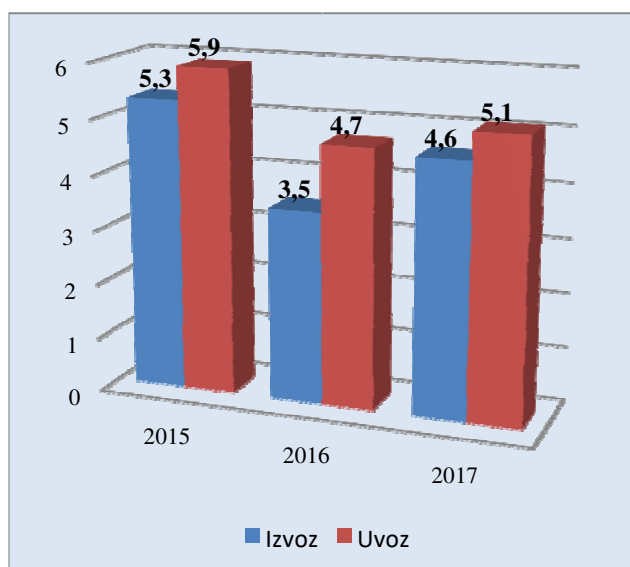

Pretpostavke Vanjskotgovinske robne razmjene za period 2016.-2019.

Tokom prethodne godine Bosna i Hercegovina je ostvarila poboljšanje gotovo svih parametara u vanjskotrgovinskoj razmjeni sa svijetom. Tako je registriran rast obima vanjskotrgovinske razmjene izvoza i uvoza dok je vanjskotrgovinski robni deficit značajno smanjen. U konačnici, posljedica ovih kretanja je bila da je više od polovine (1,7 p.p) ekonomskog rasta u BiH ostvareno zahvaljujući doprinosu vanjskog sektora. Ključne determinante ovih kretanja u bh. vanjskotrgovinskoj razmjeni bile su jačanje izvozne tražnje, povećanje proizvodnje u bh. prerađivačkoj industriji od oko 5%, kretanje svjetskih cijena roba (energenti i hrana), bazni efekt iz prošle godine, kao i mjere koje su nadležne institucije poduzele zaključivanjem bilateralnih trgovinskih sporazuma što je omogućilo bh. kompanijama izlazak na nova tržišta i u značajnoj mjeri ojačalo bh. izvoz roba. Tokom prvog polugodišta 2016. godine došlo je do poboljšanja izvozne tražnje i povećanja proizvodnje u bh. prerađivačkoj industriji koja ima visok stepen izvozne orijentacije što je u konačnici rezultiralo povećanjem bh. izvoza roba. Tako je ukupni bh. izvoz roba u navedenom periodu 2016. godine iznosio preko 4,5 milijardi KM što predstavlja povećanje od skoro 3% u nominalnom smislu u odnosu na isti period prethodne godine.

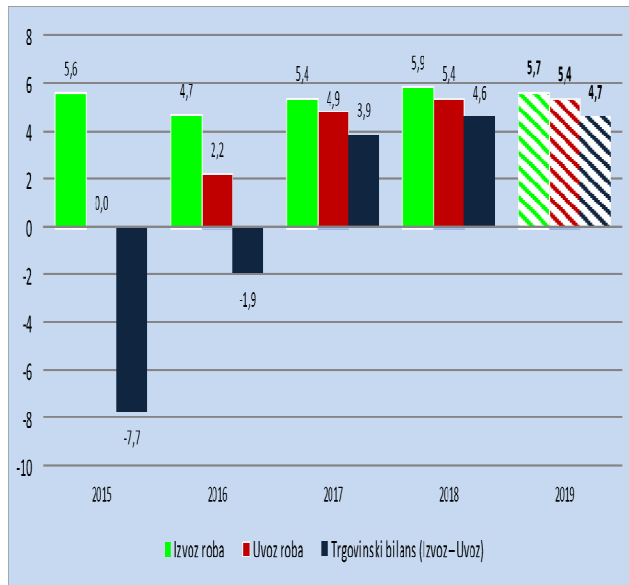
Kretanje izvoza i uvoza u zemaljama EU za period 2015-2017

Međutim, ako se ima u vidu pad svjetskih cijena berzanskih roba te polugodišnje smanjenje izvoznih cijena od 9,3% može se konstatovati da je bh. izvoz roba u realnom smislu ostvario znatno višu stopu rasta. S druge strane, tokom posmatranog perioda došlo je povećanja domaće tražnje, te povećanja proizvodnje u prerađivačkoj industriji što se u određenoj mjeri odrazilo na kretanje bh. robnog uvoza. Tako je ukupni bh. uvoz roba u prvom polugodištu 2016. godine iznosio je oko 7,7 milijardi KM što predstavlja povećanje od 0,8% u odnosu na isti period prethodne godine u nominalnom smislu. Međutim ako se ima u vidu značajan pad uvoznih cijena od 10,3% sa sigurnošću se može konstatovati da je bh. uvoz roba u realnom smislu ostvario značajniji rast. Viša stopa rasta izvoza u odnosu na uvoz roba za posledicu je imala smanjenje vanjskotrgovinskog robnog deficita, poboljšanje pokrivenosti uvoza izvozom tokom

prvih 6 mjeseci 2016. godine. Prema projekcijama DEP-a na kraju 2016. godine u Bosni i Hercegovini može se očekivati realni rast ukupnog izvoza od 4,7% (robe 4,7%, usluge 4,5%) u odnosu na prethodnu godinu. S druge strane, usljed dodatnog jačanja domaće tražnje do kraja godine očekuje se i realno povećanje ukupnog uvoza od 2,3% (robe 2,2%, usluge 3%) što će u konačnici rezultirati blagim smanjenjem vanjskotrgovinskog robnog deficita.

Pregled vanjskotrgovinske robne razmjene u BiH 2015.-2019.

Za period 2017. -2019. godina u Bosni i Hercegovini se predviđa dodatna normalizacija ekonomskih prilika i sigurniji ekonomski oporavak praćen višim stopama rasta BDP-a od preko 3,5%. Tako bi u navedenom periodu Bosna i Hercegovina trebala ostvariti viši nivo ulaganja (inostranih i domaćih), viši stepen zaposlenosti i proizvodnje što će rezultirati intenziviranjem i većom diverzifikacijom vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom. Očekuje se da bi u okviru bh. vanjskotrgovinske robne razmjene trend rasta izvoza trebao biti nešto brži u odnosu na uvoz. Nosilac bh. izvoza u ovom periodu trebala bi biti prerađivačka industrija u okviru koje bi uz tradicionalne izvozne grane dodatni doprinos trebale biti i ostale djelatnosti koje mogu realizirati svoj izvozni potencijal. Osim toga reformski procesi i unaprijeđenje kako poslovnog okruženja, standardizacije, te veća diverzifikacija izvoznih tržišta treba bi u značajnoj mjeri osnažiti bh.izvoz.Imajući u vidu i značaj sektora za proizvodnju električne energije u strukturi bh. izvoza očekuje se kontinuirani pozitivan doprinos i sa strane ovog sektora. Prema projekcijama DEP-a u periodu 2018. - 2019 godine mogu se očekivati godišnje realne stope rasta ukupnog izvoza od 5,6% i 5,5%.1 Sa druge strane, rast domaće tražnje praćen porastom zaposlenih i njihovih primanja, te viši nivo ukupnih investicija u infrastrukturu i energetiku doveo bi do povećanja uvoza. Međutim, očekuje se da stope rasta uvoza budu nešto niže u odnosu na izvozne izvozne, tako da bi se realna stopa rasta ukupnog uvoza kretala od 5,3% u 2018. do 5,2% u 2019. godini.

Strana direktna ulaganja period 2016.-2019.

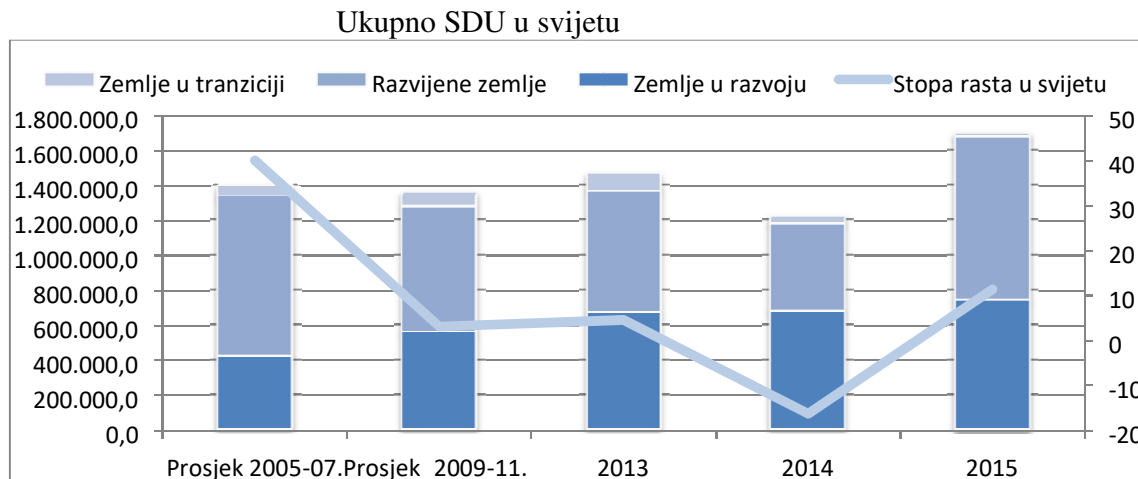
Prema UNCTAD-ovim podacima evidentno je smanjenje direktnih stranih investicija prema zemljama u tranziciji od 54%. Ovaj negativan trend se odrazio i prema BiH. Nakon pada ulaganja u 2015. godini, na koji su svakako utjecali odlaganje početka realizacije nekoliko najavljenih velikih projekata (a dijelom i završetak izgradnje TE Stanari), Očekuje se da bi SDU u narednim godinama povećavala svoj udio u BDP (mada ne bi dostigla učešće koja su imala u 2008. godini). Tako bi se udio SDU kretao od 2,3%, 2,4%, 2,5% do 2,7% BDP u 2019. godini.

SDU u 2016. godini bi iznosila oko 2,3% BDP. Najavljena je izgradnja više projekata iz oblasti elektroenergetike, turizma uz izgradnju rezidencijalnih i rekreativnih objekata. Prema usvojenom planu privatizacije za 2016. godinu planirana je prodaja manjinskog udijela državnog kapitala u firmama (prema knjigovodstvenoj vrijednosti 320 mil. KM). Prodaja udjela državnog vlasništva u „Bosnalijek“ d.d. Sarajevo, Fabrike duhana Sarajevo d.d. Sarajevo i Aluminijski Mostar bi mogli obezbijediti i značajnija strana ulaganja. Kompanija iz Italije „Pyrox“ planira ulaganje u iznosu oko 150 mil. eura u projekte kogeneracije na drvenu biomasu u BiH. U 60 opština bi se relizirao radnika, a prema biznis planu godišnja dobit bi bila oko mil. eura. Potpisan je memorandum o razumijevanju za izgradnju vjetroelektrane VE"Gradina"d.o.o. Cebara –Tomislavgrad i "CMEC" (China machinery engineering corporation) i "CAIDC" (China-Africa investment and development Co.) snage 112 MW, sa rokom izgradnje je 2017. godine. Ukupni iznos investicije procjenjuje se na približno 150 mil. eura. Time bi prosječno godišnje ulaganje se kretalo od 50 do 100 mil. eura u zavisnosti inteziteta i krajnjeg roka izgradnje.

Ulaganja u projekte iz oblasti turizma bi mogla u dužem vremenskom periodu donijeti značajna sredstva. U septembru je najavljen početak izgradnje turističkog grada „Buroj Ozone“ koji bi se sastojao od stambenih jedinica, hotela, trgovačkog centra. Opština Trnovo je potpisala protokol o namjeni sa kompanijom „Buroj Property Development4. U planu je i izgradnja luksuznog stambenog kompleksa u okolini Sarajeva „Green Valley City“5koja predviđa izgradnju više vila i stanbenih jedinica. Takođe kuvajtska kompanija „Compact Invest“je u naselju Otes6, blizu Sarajeva završava stambeno naselje. U planu je i projekat „Eco zona Korićani Vlašić“ u kome je predviđena izgradnja aerodroma, golf terena, luksuznih vila, klinike za rehabilitaciju, vještačkog jezera, vodenog parka, edukacijskog centra, multipleks zgrade s apartmanima i poslovnim uredima.

Strana direktna ulaganja u 2017. godini bi se kretala oko 2,4% BDP. Moguć je početak realizacije više projekata iz oblasti elektroenergetike koji su ranije odgođeni, „TE Ugljevik 37“ (ukupne vrijednosti od preko 1 mild. KM) te „HE Ulog“ i „HE Mrsovo“. Značajnija strana sredstva bi mogla donijeti i ulaganja u autoputeve. U planu je izgradnja dijela autoputa na relaciji „Doboj Jug-Žepče“ gdje bi se na bazi koncesije (po sistemu D-B, Desing an build) trebala obezbijediti sredstva koja bi se sukcesivno u skladu sa izgradnjom dionica puta uplaćivala u narednom periodu. Planirana je i izgradnja dijela autoputa „Doboj-Vukosavlje. Ukupna potrebna sredstva bila bi obezbjeđena na principu javnog privatnog partnerstva.

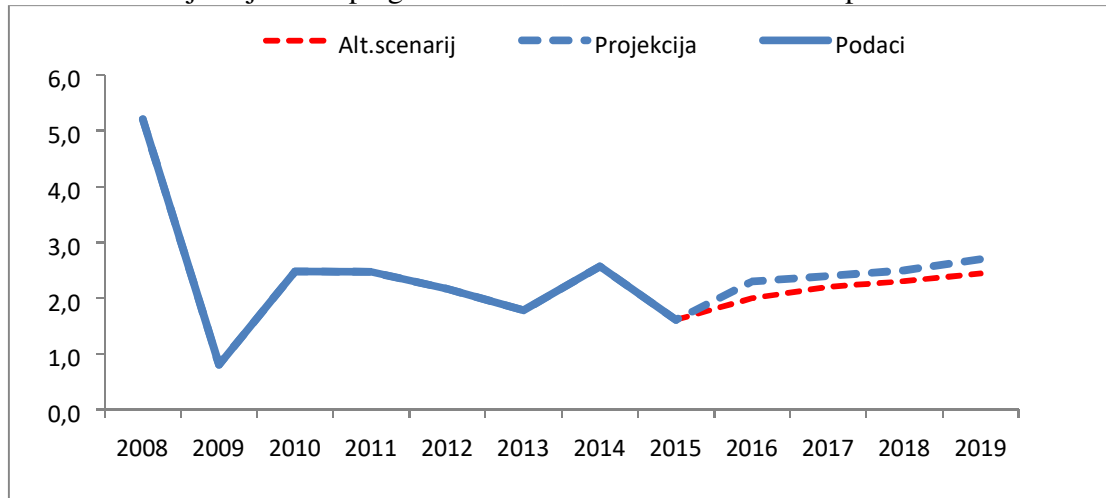
Najavljena moguća privatizacije BH Telekom d.d. Sarajevo i HT Telekom d.d. Mostar čija bi prodaja značajno izmjenila iznos ulaganja u BiH

Učešće stranih direktnih ulaganja u 2018. godini bi se povećala do 2,5% od BDP dok bi u 2019. godini bi bila 2,7% od BDP. Ulaganja u elektroenergetski sektor uz nastavak ulaganja u izgradnju puteva bili bi nosioci ulaganja. U izradu projekcije nije uzeta u obzir moguća privatizacija dijela „BH Telekoma“ dd Sarajevo i „HT Telekom“ d.d. Mostar kao i izgradnja projekata koji su „HE Dabar“ i „TE Gacko 2“, koji su još u fazi pronalaženja strateškog partnera. Prema postojećim procjenama postoji opasnost od nezainteresovanosti za daljnja ulaganja ulaganja u elektroenergetski sektor kao i odsustvo stranih ulagača pri provedbi procesa privatizacije preostalih dijelova državnog kapitala. Time bi se učešće SDU kretalo od 2% u 2016.god. 2,2% u 2017.god., 2,3% u 2018. god i 2,4% u 2019. godini.

Prema najnovijim informacijama najneizvjesnija je izgradnja „TE Ugljevik 3“ (dovedena je u pitanje zbog visoke cijene eksploatacije uglja. Takođe je trenutno u zastoju izgradnja „HE Mrsovo“ od strane iste kompanije te izgradnja „HE Ulog“ od strane „EFT grupe“. Još nisu pronađeni partneri odnosno koncesionar za izgradnju dionica autoputa na „Koridoru 5c“. Usporavanje privrednog rasta NR Kine bi se takođe moglo odraziti na smanjeno ulaganje u izgradnju infrastrukturnih projekata. Smanjenje ekonomske aktivnosti uzrokovano promjenama na tržištu (kao npr. izlazak UK iz EU) bi uticalo na smanjenje potreba el. energijom regionu, Niska cijena električne energije povezana sa niskom cijenom i ostalih energenata na svjetskom tržištu svakako bi negativno uticao na planove za izgradnju novih projekata.

Projekcija DSU po godinama u milionima KM i DSU u procentima BDP

Projekcija ulaganja u projekte po godinama								
Projekat	Instalisana snaga	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	Projek. u mil. Eur
<i>EFT Stanari</i>	el. En./300 MW							550
<i>EFT/HE Ulog</i>	el. En./35 MW							44
<i>Comsar Energy/Ugljevik 3</i>	el. En./600 MW							800
<i>Comsar Energy/HE Mršovo</i>	el. En./37,3 MW							100
<i>KTG AG/TO/TE Zenica</i>	el. En./390 MW							250
<i>Doboj Jug-Žepče (FBiH)</i>	JPP(28 Km)							380
<i>Doboj-Vukosavlje (RS)</i>	Konces.(41,2 Km)							350
<i>Tvorn. Cementa Banovići</i>	1,2 mil.tona god.							200

Slika 1. Projekcija ulaganja u projekte po godinama u Bosni i Hercegovini

JAVNI DUG U SREDNJOROČNOM PERIODU⁵

Stanje i projekcije javnog duga u periodu od 2017. – 2019. godine

Stanje i projekcije javnog duga su od izuzetne važnosti za kreiranje fiskalnih i razvojnih politika. Da bi se održala stabilnost fiskalnog sistema i obezbijedio osnov za razvojne inicijative zaduživanje treba biti na realnim i održivim osnovama. Pregled stanja i projekcija javnog duga u ovom dokumentu se temelji na podacima o unutarnjem i vanjskom dugu u Federaciji BiH sa kojima raspolaže Federalno ministarstvo finansija i na Strategiji upravljanja dugom 2016-2018.

Stanje javnog duga u Federaciji BiH u periodu od 2013. - 2015. godine

Ukupan dug u Federaciji se odnosi na obaveze preuzete po osnovu vanjskog duga bivše Jugoslavije, preuzete unutarnje obaveze, zaduživanje na domaćem tržištu, uključujući emisiju obveznica i trezorskih zapisa i novo vanjsko zaduženje.

Ukupan (konsolidovani) dug u Federaciji BiH na dan 31.12.2015. godine iznosi 6.537,16 mil. KM, od čega je dug Federacije BiH u iznosu od 3.853,57 mil. KM, kantona 465,20 mil. KM, lokalne samouprave (općine i gradovi) u iznosu od 167,81 mil. KM, te javnih preduzeća i ostalih korisnika 2.050,58 mil. KM.

Struktura duga Federacije BiH u periodu 2013. - 2015. godina (u mil KM)

Opis	2013.	2014.	2015.
1. Unutarnji dug u Federaciji BiH	957,62	1.109,04	1.263,55
1.1. Unutarnji dug Federacije	795,83	888,13	1.027,58
1.3. Unutarnji dug kantona	113,87	167,18	174,46
1.4. Unutarnji dug općina i gradova	47,91	53,74	61,51
2. Vanjski dug u Federaciji BiH	4.671,23	5.143,90	5.273,61
2.1. Vanjski dug Federacije ⁶	2.652,32	2.800,31	2.825,99
2.2. Vanjski dug kantona	233,10	254,24	290,74
2.3. Vanjski dug općina i gradova	53,50	99,40	106,30
2.4. Vanjski dug javnih preduzeća i ostalih korisnika	1.732,30	1.989,95	2.050,58
3. Ukupan dug u Federaciji BiH	5.628,85	6.252,95	6.537,16
3.1. Ukupan dug Federacije BiH	3.448,15	3.688,44	3.853,57
3.2. Ukupan dug kantona	346,98	421,41	465,20
3.3. Ukupan dug općina i gradova	101,41	153,14	167,81
3.4. Ukupan dug javnih preduzeća i ostalih korisnika	1.732,30	1.989,95	2.050,58

Izvor: Informacije o vanjskom i unutarnjem dugu FBiH na dan 31.12. (za 2013.godinu, 2014.godinu i 2015. godinu)

⁵ Dug Vlade Federacije koji se otplaćuje iz Budžeta FBiH i koji nije supsidijarno prenesen na krajnje korisnike

Ukupan dug Federacije BiH na dan 31.12.2015. godine je 3.853,57 mil. KM ili 21,17% od procijenjenog realnog BDP-a Federacije BiH, od čega se 2.825,99 mil. KM odnosi na vanjski dug (što je 15,52% u odnosu na procijenjeni realni BDP-u) i 1.027,58 mil. KM na unutarnji dug (ili 5,64% BDP-a).

Ukupan dug kantona na dan 31.12.2015. godine u iznosu od 465,20 mil. KM (2,56% od procijenjene vrijednosti realnog BDP-a) odnosi se na 290,74 mil. KM vanjskog (1,60% u odnosu na procijenjenu vrijednost BDP-a) i 174,46 mil. KM unutarnjeg duga (0,96% od BDP-a).

Dug općina i gradova u iznosu od 167,81 mil. KM (0,92% od procijenjene vrijednosti realnog BDP-a) odnosi se na 106,30 mil. KM vanjskog (0,34% u odnosu na BDP) i 61,51 mil. KM unutarnjeg dug (0,58% u odnosu na BDP).

Stanje duga javnih preduzeća i ostalih korisnika na 31.12.2015. godine u iznosu od 2.050,58 mil. KM odnosi se na vanjski dug, što je predstavlja 11,26% u odnosu na procijenjenu vrijednost realnog BDP-a.

Ukupan (konsolidovani) dug u Federaciji BiH na dan 31.12.2015. godine u iznosu od 6.537,16 mil. KM (35,91% u odnosu na procijenjenu vrijednost realnog BDP-a) odnosi se na vanjski dug u iznosu od 5.273,61 mil. KM (28,97% u odnosu na procijenjeni iznos BDP-a) i 1.263,55 mil. KM (6,94% procijenjenog BDP-a) na unutarnji dug.

Odnos duga prema BDP u 2014. i 2015. godini

Godina	BDP	Stanje duga (u mil. KM)			Odnos duga prema BDP		
		Vanjski dug	Unutarnji dug	Ukupno	Vanjski dug	Unutarnji dug	Ukupno
Federacija BiH							
31.12.2015.	18.204	2.825,99	1.027,58	3.853,57	15,52%	5,64%	21,17%
31.12.2014.	17.625	2.800,31	888,13	3.688,44	15,89%	5,04%	20,93%
Kantoni							
31.12.2015.	18.204	290,74	174,46	465,20	1,60%	0,96%	2,56%
31.12.2014.	17.625	254,24	167,18	421,41	1,44%	0,95%	2,39%
Općine i gradovi							
31.12.2015.	18.204	106,30	61,51	167,81	0,58%	0,34%	0,92%
31.12.2014.	17.625	99,40	53,74	153,14	0,56%	0,30%	0,87%
Javna preduzeća i ostali korisnici							
31.12.2015.	18.204	2.050,58	0	2.050,58	11,26%	0,00%	11,26%
31.12.2014.	17.625	1.989,95	0,00	1.989,95	11,29%	0,00%	11,29%
Ukupno							
31.12.2015.	18.204	5.273,61	1.263,55	6.537,16	28,97%	6,94%	35,91%
31.12.2014.	17.625	5.143,90	1.109,04	6.252,95	29,19%	6,29%	35,48%

Izvor: Federalni zavod za programiranje razvoja i FMF; Informacije o vanjskom i unutarnjem dugu FBiH na dan 31.12. (za 2014.godinu i 2015. godinu)

Smjernice za upravljanje dugom

S ciljem povećanja transparentnosti, fiskalne odgovornosti i predvidivosti zaduživanja Vlade Federacije BiH, od 2011. godine se kontinuirano radi na jačanju kapaciteta za upravljanje javnim dugom. Ove aktivnosti se provode uz tehničku pomoć međunarodnih finansijskih institucija. U saradnji sa Svjetskom bankom razvijen je Reformski plan upravljanja dugom, u skladu s kojim je pripremljena Strategija upravljanja dugom 2016-2018. Prema Reformskom planu, Federalno ministarstvo finansija, uz pripremu trogodišnje strategije, ima obavezu pripremiti Godišnji plan zaduživanja. Izrada Program javnih investicija zakonska je obaveza kako za Vladu Federacije BiH, tako i kantonalne vlade.

U skladu sa Reformskim planom, Federalno ministarstvo finansija je poduzelo aktivnosti na procjeni važećeg pravnog okvira za upravljanje dugom, kako bi se pristupilo izmjenama Zakona o dugu, zaduživanju i garancijama u Federaciji BiH, a izrada Strategije upravljanja dugom postala i zakonska obaveza.

Strategijom upravljanja dugom 2016-2018. definisani su ciljevi upravljanja dugom, koji će i u narednom periodu predstavljati prioritet, imajući u vidu potrebe Vlade Federacije BiH da, uz prihvatljive troškove i rizike, u srednjem i dugom roku osigura finansijska sredstva za tekuće potrebe i investiciona ulaganja, kao i da nastavi aktivnosti na razvoju domaćeg tržišta vrijednosnih papira.

Kako Bosna i Hercegovina, a samim tim i Federacija Bosne i Hercegovine i dalje ima veliku potrebu za novčanim sredstvima za izgradnju i obnovu infrastrukture, izgradnju velikih energetskih projekata kao i za budžetsku podršku, izradom i usvajanjem trogodišnje strategije upravljanja dugom u Federaciji BiH (a koja je naslonjena na Dokument okvirnog budžeta Federacije BiH i Program javnih investicija Federacije), doprinosi se transparentnijem i efikasnijem korištenju i upravljanju javnim resursima.

Ugovaranje novih zaduživanja također podrazumijeva analizu i pažljivu selekciju, u zavisnosti od potreba zaduženja (koje trebaju biti definisane Programom javnih investicija Federacije BiH za period koji se poklapa sa Dokumentom okvirnog budžeta i Strategijom za upravljanje dugom u FBiH), te od uslova zaduženja.

Srednjoročna strategija upravljanja dugom treba dati pregled visine i strukture duga Federacije BiH za naredni period, pod pretpostavkom realizacije investicionih projekata u okviru prognoziranih makroekonomskih pokazatelja, te procijeniti troškove njegovog servisiranja ukoliko dođe do nepredviđenih šokova na tržištu u smislu variranja kamatnih stopa i deviznih kurseva.

Strukturom portfolija duga nastojati će se minimizirati sveukupni rizici (valutni, kamatni ročni), te će se, prilikom planiranja zaduživanja, voditi računa o održanju ravnomjerne strukture otplate duga po godinama (minimiziranje rizika likvidnosti). Obaveze po novim zaduživanjima za investicione projekte treba da izmiruju krajnji korisnici na koje će obaveze biti prenesene, kako bi visina duga Vlade Federacije BiH ostala u prihvatljivom okviru, obzirom da visina duga utječe na interes potencionalnih investitora za ulaganja u vladine vrijednosne papire i na direktne strane investicije.

Poglavlje III

Srednjoročna fiskalna strategija

U ovom poglavlju su izložene projekcije općinskih prihoda koje se očekuju za finansiranje javne potrošnje u toku srednjoročnog perioda, a na osnovu proiciranih makroekonomskih pokazatelja i postojećih poreskih politika, kao i sama porezna politika Federacije BiH, sa refleksijom na prihode općinskih budžeta.

Porezna politika i javni prihodi

Prioriteti u oblasti porezne politike i javnih prihoda za period 2018. – 2020. godina bit će orjentisani na nastavku aktivnosti predlaganja zakonskih rješenja radi osiguranja ambijenta za privredni rast društva, stabilnih i predvidivih uslova poslovanja i jačanje prihodovne strane budžeta svih nivoa vlasti uz poboljšanje naplate javnih prihoda kao osnovnog agregata za planiranje razvojnih, socijalnih i drugih društvenih potreba i obaveza.

To se prvenstveno odnosi na aktivnosti rasterećenja privrede i stimulisanje rasta zaposlenosti:

- kroz iznalaženje rješenja za smanjenje opterećenja na rad smanjenjem troškova rada za poslodavca uključivanjem naknada koje nemaju karakter plate (topli obrok, prevoz, regres) u poreznu osnovicu i adekvatno smanjivanje doprinosa za socijalno osiguranje uz postizanje neutralnog fiskalnog efekta, odnosno fiskalne održivosti vanbudžetskih fondova, a koje podrazumijevaju izmjene i dopune Zakona o doprinosima i Zakona o porezu na dohodak;
- nastavak započetih aktivnosti na realizaciji projekta pojednostavljenja plaćanja javnih prihoda u Federaciji BiH (USAID Projekat reforme fiskalnog sektora – FAR, 2014-2019), čija provedba bi imala višestruke koristi i za obveznike i za Poreznu upravu FBiH, kao što su uštede u vremenu i troškovima u odnosu na sadašnje stanje, smanjenje prosječnih troškova prikupljanja prihoda, kao i povećanje stepena dobrovoljnog izmirenja obaveza, olakšavajući privrednim subjektima da redovno izmiruju obaveze;
- uz tehničku pomoć USAID-ovog projekta „FAR“ nastavak aktivnosti na izradi sveobuhvatnog interaktivnog Registra neporeznih prihoda strukturiranog prema pripadnosti, zakonodavnom okviru, načinu uplate i sa aspekta obveznika plaćanja, i stavljanja pod kontrolu i nadzor uvođenja i naplate neporeznih prihoda koje uvode svi nivoi vlasti, što će rezultirati sa prijedlozima smanjenja parafiskalnih opterećenja, što će poslužiti Vladi Federacije BiH kao osnov za moguće izmjene propisa kojima se regulišu ove naknade, a u pravcu smanjenja opterećavanja poslodavaca, što bi stimulisalo rast stope zaposlenosti, kao i povećanje novih privrednih ulaganja;
- kontinuirana analiza efekata primjene Zakona o dopuni Zakona o visini stope zatezne kamate na javne prihode, kako bi se sagledala mogućnost produženja roka za izmirenje obaveza po osnovu glavnog duga uz otpis zateznih kamata propisanih ovim zakonom i za naredni period.

U oblasti javnih prihoda kontinuirano se provode i aktivnosti na sagledavanju zakonskih rješenja pripadnosti i raspodjele javnih prihoda u Federaciji BiH, sa posebnim naglaskom na davanje prijedloga za poboljšanje postojećeg vertikalnog i horizontalnog izjednačavanja sistema raspodjele prihoda od indirektnih poreza, što je ujedno i osnov za pripremu novog Zakona o pripadnosti javnih prihoda.

Također, radi se na uspostavi razmjene podataka o uplaćenim javnim prihodima na teritoriji Federacije BiH između Federalnog ministarstva finansija i Porezne uprave FBiH. Tehnička pomoć za realizaciju navedenog pružena je od strane USAID-ovog projekta „FAR“ izradom Modela za izvještavanje, koji će Federalnom ministarstvu finansija obezbjediti pristup i pregled svih uplata javnih prihoda u FBiH i poslužiti kao osnov za unapređenje procesa izvještavanja, analizu fiskalne politike, kao i podloga za izmjenu zakonske regulative u oblasti javnih prihoda.

Radi poboljšanja trenutnog fiskalnog izvještavanja između entiteta i kantona radi se na implementaciji projekta izgradnje Jedinственe baze podataka javnih prihoda, koji će poslužiti kao podloga za pojednostavljenje plaćanja, što je u skladu sa potpisanim Memorandumom o razumijevanju između Američke agencije za međunarodni razvoj u Bosni i Hercegovini (USAID) i Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, uz obezbjeđenje informatičke opreme za korisnike.

U ovom periodu očekuje se konačna implementacija projekta mehanizma razmjene podataka o poreznim obveznicima između četiri porezne uprave (UINO, PU FBiH, PURS i PUBD) koji je uspostavljen uz pomoć MMF-a, odnosno potpuna uspostava informacionog sistema na način da svaka porezna uprava ima elektronski pristup informacijama koje se odnose konkretno na porezne obveznike, a koji se nalaze u drugim upravama.

Provođenje daljih aktivnosti koje će omogućiti efikasnu kontrolu finansijskog poslovanja priređivača igara na sreću s ciljem poboljšanja naplate javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Proširivanje porezne osnovice na način da se uvedu nove vrste oporezivih prihoda te da se prenese porezni teret na bogatiji sloj, kao i povećanje broja poreznih obveznika kroz:
Izmjene propisa o oporezivanju prihoda stanovništva odnosno dohotka fizičkih lica, kroz jasnije definisanje novih oporezivih dohodaka, kao i novih poreznih obveznika;
Potpuna implementacija propisa o oporezivanju dobiti pravnih lica, kroz donošenje i provedbu podzakonskih akata.

Također, u cilju izvršavanja efikasnijeg prikupljanja javnih prihoda i prateći izmjene Zakona koji regulišu direktne poreze, administrativne takse i ostale javne prihode, a u cilju smanjenja sive ekonomije i rada na crno predlaže se novi Opći porezni zakon i Zakon o Poreznoj upravi, sa harmoniziranim rješenjima koji su u primjeni u Republici Srpskoj, posebno sa aspekta poreznih procedura i postupaka.

Reforma Porezne uprave Federacije kroz izmjene pravnih pretpostavki koje će omogućiti racionalnije i efikasnije djelovanje Porezne uprave kroz:

- izmjene organizacione strukture i radnih procesa koji će promicati efikasnost, racionalnost i odgovornost;
- poticanje unaprijeđenja informacionih tehnologija i obnavljanje ljudskih resursa s ciljem bolje komunikacije sa poreznim obveznicima te brže i kvalitetnije pružanje usluga;
- unaprijeđenja dobrovoljnog poštivanja poreznih propisa kroz poreznu edukaciju, obavješavanje i komunikaciju sa poreznim obveznicima.

Radi suzbijanja sive ekonomije te postizanja efikasnije naplate javnih prihoda i veće porezne discipline planirano je kontinuirano provođenje aktivnosti na jačanju inspekcijskih i poreznih organa u BiH, te unapređenje saradnje između poreznih uprava entiteta i Distrikta Brčko i Uprave za indirektno oporezivanje u skladu sa ustavnim uređenjem i nadležnostima svake od poreznih uprava i u okviru zaključenog memoranduma o saradnji kojim je uspostavljen mehanizam razmjene poreznih podataka.

Jačanje pravnog okvira u cilju unaprijeđenja poslovnog okruženja, a koji će uticati na smanjenje sive ekonomije kroz:

- uvođenja preventivnih mjera kroz porezne propise koje će poticati poštivanje svih propisa;
- strožije sankcije za nepoštivanje poreznih propisa;
- uvođenja mehanizama kontrole koji će omogućavati otkrivanje prevara (informatičko uvezivanje sa drugim organima, formiranje registara, analiziranje rizika, poboljšanja znanja i vještina ...)
- unapređenje sistema fiskalizacije koji će omogućiti efikasnije evidentiranje skrivenog prometa;
- harmonizaciju s drugim zakonskim propisima unutar Federacije i Bosne i Hercegovine.

Također, u narednom periodu, pored mjera koje Vlada Federacije BiH poduzima u cilju unapređenja poslovnog ambijenta, kojim bi se omogućilo efikasno privređivanje i ekonomski razvoj, dodatne aktivnosti treba usmjeriti na praćenje provedbe politika i preuzetih obaveza iz Pisma namjere, koje je Bosna i Hercegovina potpisala sa Međunarodnim monetarnim fondom.

Realizacija navedenih planiranih aktivnosti zavisit će prije svega od političke stabilnosti i institucionalne spremnosti nosioca aktivnosti, kao i drugih nepredviđenih događaja koji bi usporili i/ili odgodili realizaciju istih.

Javni prihodi za period 2018. – 2020. godine

Projekcije javnih prihoda za period 2018. - 2020. godina usko su vezane za privredne aktivnosti, te uticaj ključnih makroekonomskih pretpostavki od kojih zavisi razvoj. U Federaciji Bosne i Hercegovine, javni prihodi po osnovu poreza, taksi, naknada, doprinosa i

drugih prihoda ostvaruju se, prikupljaju i raspoređuju prema važećim propisima na teritoriji Federacije, a služe za finansiranje funkcija Federacije, kantona, jedinica lokalne samouprave i direkcija cesta i ostalih korisnika javnih prihoda.

Prema projekcijama za 2017. godinu ukupni javni prihodi iznose 7.851 miliona KM, za 2018. godinu 8.110 miliona KM i za 2019. godinu 8.307 miliona KM i uzimaju učešće u GDP-u približno 25%.

Indirektno oporezivanje na nivou BiH i raspodjela prihoda

Indirektni porezi koji se prikupljaju od strane Uprave za indirektno oporezivanje uključuju PDV, carinske dadžbine i akcizne dadžbine. Prikupljeni prihodi iz ovih poreza se uplaćuju na Jedinstveni račun koji vodi Uprava, a raspodjela sa računa se vrši u skladu sa Zakonom o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH i Zakonom o uplatama na Jedinstveni račun i raspodjeli prihoda na sljedeći način:

prvo se izdvajaju sredstva na račun za rezerve,

zatim, se izdvajaju sredstva potrebna za finansiranje BiH institucija,

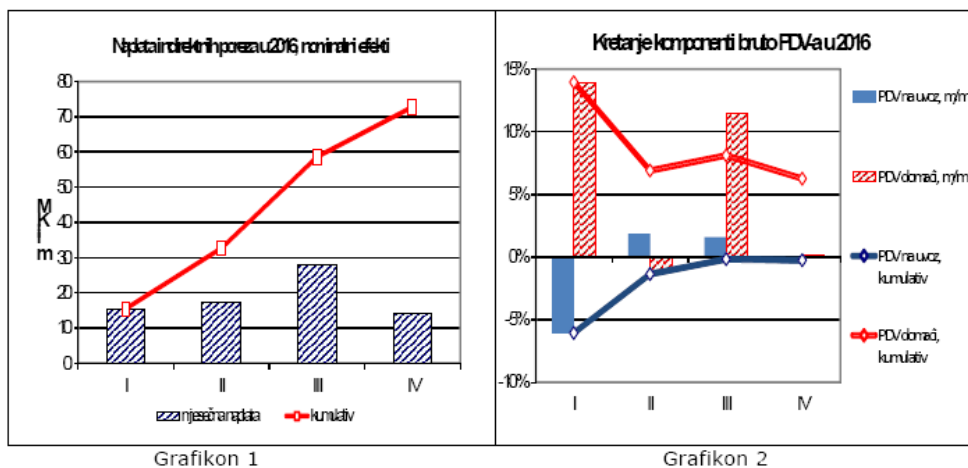
u skladu sa usvojenom metodologijom Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje ostatak se, na osnovu (kriterija) prethodno utvrđene formule, raspoređuje između entiteta i Brčko distrikta, s tim da je intervencijom OHR-a u sedmom mjesecu 2007. kroz izmjene Zakona o Jedinstvenom računu došlo do novog načina izračunavanja učešća Distrikta Brčko u prihodima sa Jedinstvenog računa te propisan fiksni koeficijent za 2007.g. koji ne može za Brčko Distrikt biti niži od 3,55% s tim da je ugrađen i limit u fiksnom iznosu, tako da minimum prihoda od indirektnog oporezivanja koje Distrikt Brčko mora dobiti sa jedinstvenog računa ne može iznositi manje od 124. mil. KM godišnje, a zatim se iz ovih sredstava izdvajaju sredstva za finansiranje vanjskog duga.

Po raspodjeli sredstava za finansiranje vanjskog duga, preostali prihodi se dodjeljuju entitetima (na nivou FBiH vrši se dalja raspodjela prihoda na federalni budžet, budžete kantona i općina i na račune Direkcija cesta temeljem Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH, dok u slučaju RS-a dalja raspodjela sredstava se vrši spram općina i Direkcija cesta). Prema Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u FBiH za finansiranje funkcija Federacije („Službene novine Federacije BiH“, broj:22/06, 43/08, 22/09, 35/14 i 94/15), Federaciji pripada 36,2%, kantonima 51,23%, Sarajevo gradu 0,25%, Javnom preduzeću Ceste Federacije BiH 3,9% i jedinicama lokalne samouprave 8,42%.

Prihodi od indirektnih poreza čine preko 80% ukupnih poreskih prihoda generisanih u Bosni i Hercegovini. Zbog toga projekcije kretanja istih imaju veliki značaj, posebno za godišnje i srednjoročno planiranje budžeta na svim nivoima vlasti. Osnovu za izradu projekcija prihoda od indirektnih poreza za period 2017. - 2019.godine predstavljaju prognoze Direkcije za ekonomsko planiranje o kretanju makroekonomskih pokazatelja, dalja implementacija Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, što podrazumijeva i postepeno smanjenje i ukidanja carina na uvoz dobara iz Evropske unije te kontinuirano usklađivanje stopa akciza u BiH sa minimalnim standardima u Evropskoj uniji.

U aprilu 2016. nastavljen je trend rasta prihoda od indirektnih poreza. Prema preliminarnom izvještaju UIO po vrstama prihoda u mjesecu aprilu bruto naplata prihoda je porasla za 13,2 mi

KM ili za 2,5%. Isplate povrata su bile neznatno niže u odnosu na isti mjesec 2015. U konačnici, neto naplata prihoda je bila veća za 14,2 mil KM ili za 3,3%. Pozitivna kretanja naplate prihoda u aprilu donijela su i rast bruto i neto kumulativne naplate. Neto efekti za prva četiri mjeseca iznose 72,7 mil KM, što predstavlja rast od 4,5% u odnosu na neto naplatu u istom razdoblju 2015 (Grafikon 1). Snažnom rastu prihoda doprinijele su smanjene isplate povrata u iznosu od 11,4 mil KM. Glavni generator rasta prihoda u prva četiri mjeseca 2016. je PDV, kojeg je naplaćeno 44,8 mil KM više nego 2015. Potrebno je imati u vidu i visok iznos neusklađenih prihoda od 23,1 mil KM, od kojeg se znatan dio odnosi na PDV, tako da se nakon usklađivanja uplata sa prijavama može očekivati i veći rast PDV-a. Od ostalih grupa prihoda rast je zabilježen kod prihoda od akciza i putarine (23 mil KM), a kod prihoda od carina pad od 4,5 mil KM.

Analiza kretanja strukture bruto naplate PDV-a pokazuje određeni pozitivan pomak kod PDV-a na uvoz, tako da je dostignuta naplata iz istog razdoblja 2015, mada je i dalje u zoni negativnog rasta. S druge strane, i pored slabog rasta domaćeg PDV-u u aprilu kumulativni rast domaćeg PDV-a se zadržao na visokih 6,2% (Grafikon 2). Rast domaćeg PDV je neuobičajen, jer premašuje projekcije rasta potrošnje u BiH.

Uprava za indirektno oporezivanje je u prvih pet mjeseci 2017. godine prikupila 2 milijarde i 690 miliona KM. To je za 145 miliona KM ili 5,69 % u odnosu na isti period 2016. godine kada su iznosili 2 milijarde i 545 miliona KM.

U maju 2017. godine prikupljeno je 577 miliona KM indirektnih poreza što je za 58 miliona KM više u odnosu na maj 2016. godine.

Raspodjela prihoda od indirektnih poreza vrši se nakon izvršenih povrata PDV-a poreskim obveznicima koji su u prvih pet mjeseci 2017. godine iznosili 504 miliona.

PREGLED NAPLAĆENIH PRIHODA PO VRSTAMA 01.03.-31.03. 2016/2017 GODINE					
Vrsta prihoda	Naziv prihoda	01.03.-31.03. 2016.	01.03.-31.03. 2017.	Index 5/4	% učešće u ukupnim na platnim prihodima
1	Porez na dodatnu vrijednost	355.750.759,79 KM	380.353.068,53 KM	106,92	69,88
2	Carinske dažbine, naknade za carinsko evidentiranje i posebne dažbine	23.955.878,76 KM	25.437.515,29 KM	106,18	4,04
3	Akciza na uvozne proizvode	79.366.906,55 KM	86.564.576,53 KM	109,07	14,61
4	Akciza na domaće proizvode	32.145.694,15 KM	29.458.424,04 KM	91,64	6,01
5	Posebna taksa (putarina) na naftne derivate	28.006.626,67 KM	28.344.555,45 KM	101,21	4,99
6	Ostali prihodi i naknade	1.548.415,36 KM	1.570.913,25 KM	101,45	0,26
I (1-6)	UKUPNO	520.774.281,28 KM	551.729.053,09 KM	105,94	-
II	Neusklađeni prihodi	- KM	- KM	-	-
III (I+II)	UKUPNO	520.774.281,28 KM	551.729.053,09 KM	105,94	100,00
IV	Povrat sa JR UIO	88.381.734,06 KM	100.610.723,02 KM	113,84	-
V	Neto prihodi	432.392.547,22 KM	451.118.330,07 KM	104,33	-

Projekcija prihoda od indirektnih poreza 2017-2020

Predpostavke

Projekcije prihoda od indirektnih poreza za period 2017-2020 sastoje se od osnovnog (baseline) scenarija projekcija.

Osnovni scenario projekcija prihoda temelji se na sljedećim pretpostavkama:

- Prognozama makroekonomskih pokazatelja Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) za pomenuti period iz marta 2017;
- Nastavku harmonizacije akciza na cigarete sa standardima EU i primjeni nove politike oporezivanja rezanog duhana⁷;
- Efektima primjene Sporazuma o slobodnoj trgovini između BiH i EFTA2 u periodu 2015/2017;
- Efektima primjene adaptiranog Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju EU (SSP), u primjeni od 01.02.2017.;
- Tekućim trendovima u naplati prihoda od indirektnih poreza.

Politika akciza na duhan u 2017. utvrđena je Zakonom o akcizama i Odlukom⁸ Upravnog odbora UIO. Politika akciza na duhan u periodu 2017-2020 podrazumijeva kontinuirano

⁷ Nova politika je u primjeni od 01.08.2014. (Izmjene Zakona o akcizama u BiH „Službeni glasnik BiH“ br. 49/14)² „Službeni glasnik BiH – međunarodni ugovori“ br. 18/14.

⁸ Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duhan za pušenje za 2017.godinu (Službeni glasnik BiH br. 84/2016).

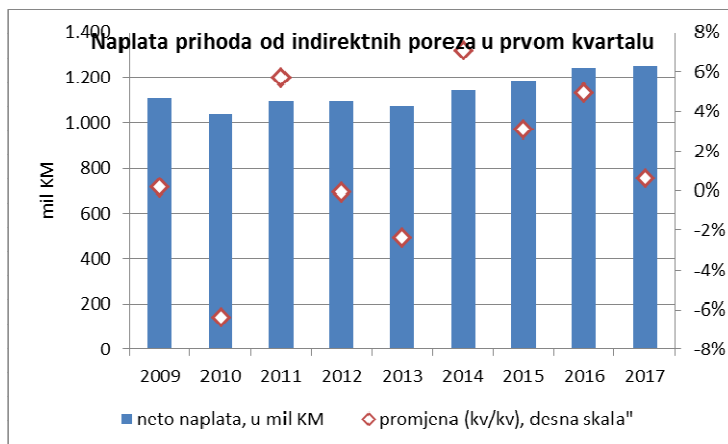
godišnje povećanje specifične akcize na cigarete u visini od 0,15 KM/paklici, utvrđivanje minimalne akcize na cigarete (minimalno 60% prosječne ponderirane cijene cigareta) i usklađivanje specifične akcize na rezani duhan sa akcizom na cigarete (minimalno 80% minimalne akcize na cigarete).

Tekući trendovi naplate

Ukupna naplata 2016.godina je donijela iznenađujuće visok rast prihoda od indirektnih poreza od 5,2%. Visoka godišnja stopa rasta je bila rezultat iznimno visokog rasta naplate prihoda od PDV-a, akciza i putarine na derivate nafte. Prihodi od akciza na uvozne derivate u 2016. su bili čak 34% veći nego u 2014.godini, a 16,9% veći nego u 2015. Rast potrošnje derivata generirali su sljedeći faktori: niske cijene na svjetskom tržištu derivata, najave povećanja akciza na derivate i regionalna konkurentna prednost BiH u segmentu oporezivanja derivata u pogledu stopa PDV i akciza u odnosu na zemlje regiona, koja podstiče prekograničnu i tranzitnu prodaju ne samo derivata nafte, već i ostalih dobara i usluga. To je, vjerovatno, bio i faktor rasta domaćeg PDV-a u 2016. iznad stopa rasta ekonomije i potrošnje. Značajan dio rasta prihoda u 2016. generiran je u posljednja dva mjeseca snažnim rastom PDV na uvoz. Međutim, zbog slabije prodaje uvezene robe značajno su povećani zahtjevi za povrate i porezne kredite koji su ugrozili bruto i neto naplatu u prvom kvartalu 2017. Pored toga, snažni rast povrata po osnovu međunarodnih projekata u prvom kvartalu 2017. ukazuje na zaključak da je naplata PDV-a tokom realizacije projekata doprinijela rastu prihoda u 2016, dok je naknadnim povratom plaćenog PDV-a opterećena naplata u 2017.

Povećane isplate povrata PDV-a u prva dva mjeseca 2017. premašivale su rast bruto naplate, tako da je u prva dva mjeseca ostvaren pad neto prihoda od 1,3%. Pozitivna kretanja u naplati prihoda u martu su u cijelosti kompenzirala pad prihoda iz prva dva mjeseca. Prema preliminarnom izvještaju UIO u martu 2017. naplaćeno je 551 mil KM bruto prihoda od indirektnih poreza, što predstavlja povećanje od 5,9% i, ujedno, rekordan iznos prihoda koji je naplaćen u tom mjesecu od uspostave UIO. Međutim, zbog rasta povrata od 12,3 mil KM neto efekti naplate u odnosu na isti mjesec 2016. su iznosili 18,3 mil KM ili 4,2%.

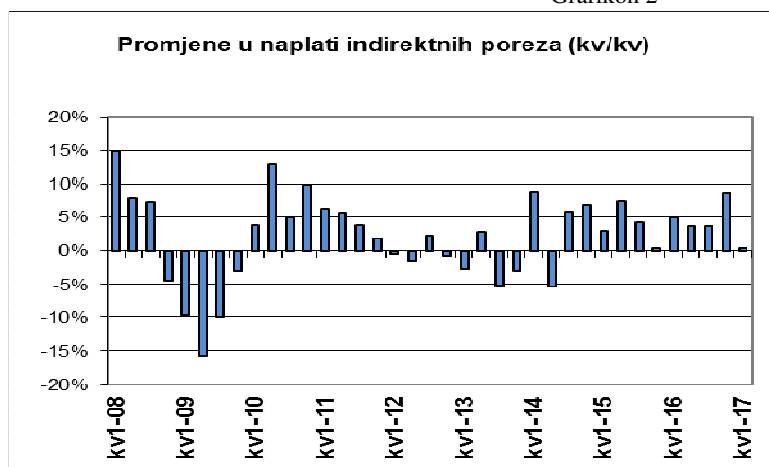
Grafikon 1

Poređenje naplate prihoda od indirektnih poreza u prvom kvartalu 2017. u odnosu na prvi kvartal prethodne godine ukazuje na zaključak da je naplata prihoda od indirektnih poreza u nominalnom iznosu bila najuspješnija od uspostave UIO (Grafikon 1).

Na nivou prvog kvartala 2017.godine bruto naplata je bila veća za 51,7 mil KM u odnosu na isti kvartal 2016. Iako su realizirane rekordno visoke isplate povrata, u konačnici, neto naplata prihoda od indirektnih poreza u prvom kvartalu 2017. je bila veća za 8 mil KM, odnosno za 0,6% u odnosu na naplatu u prvom kvartalu 2016. (Grafikon 2).

Grafikon 2

Naplata po vrstama prihoda

Nakon lošije naplate u prva dva mjeseca 2017. u martu je zabilježen rast kod svih glavnih grupa prihoda, što se pozitivno odrazilo i na kumulativnu naplatu po vrstama prihoda.⁹ Najveći efekti u prvom kvartalu ostvareni su na PDV-u (+10,5 mil KM), te na prihodima od carina (+5,7 mil KM) i putarine (+3,1 mil KM), dok je na prihodima od akciza ostvaren pad od 11,2 mil KM.

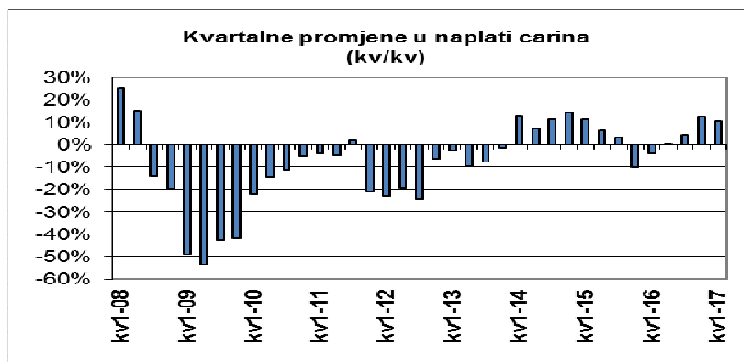
Carine

Pozitivan trend u naplati prihoda od carina iz drugog polugodišta 2016. je nastavljen i u januaru 2017.g., kada je ostvaren rast od čak 30,9%. Nakon skromnog rasta u februaru od 1,9% u martu je naplaćeno 7% više prihoda nego u istom mjesecu 2016. Zahvaljujući pozitivnim kretanjima u martu na nivou kvartala ostvaren je rast od 10,4%, što predstavlja treći uzastopni kvartal sa pozitivnim rastom (Grafikon 3).

Grafikon 3

⁹ Treba napomenuti da je u prvom kvartalu naplaćeno i 9,9 mil KM neusklađenih prihoda, koji nisu uzeti u obzir u analizi naplate po vrstama prihoda.

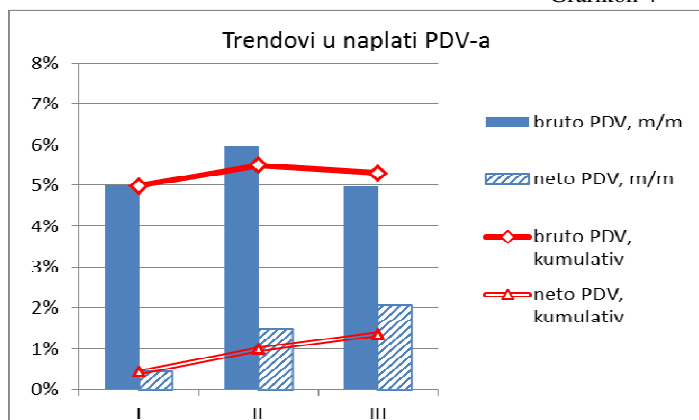

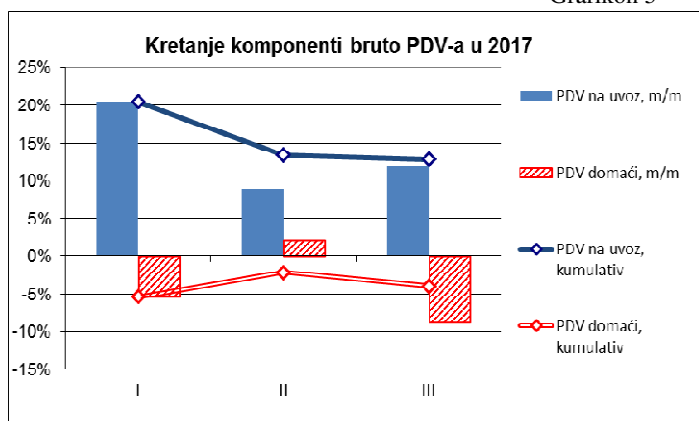
PDV

Nakon visokog rasta prihoda od PDV-a u drugom polugodištu 2016. početak 2017. je donio usporavanje rasta bruto naplate i snažni rast isplata povrata. Slična kretanja su zabilježena i u martu, s tim da je došlo do usporavanja isplata povrata, koje su i dalje visoke, u poređenju sa 2016. Zahvaljujući usporavanju isplata povrata PDV-a neto naplata PDV-a je u martu porasla za 2,1% (Grafikon 4).

Grafikon 4

Grafikon 5

U prvom kvartalu 2017. nastavljen je trend snažnog rasta PDV-a na uvoz iz posljednja dva mjeseca 2016, kao posljedica izuzetno visoke stope rasta uvoza roba¹⁰. Međutim, efekat rasta PDV-a na uvoz na bruto PDV-e je umanjen negativnim trendovima u naplati domaćeg PDV-a. U martu je naplata PDV-a na uvoz, zahvaljujući snažnom rastu uvoza¹¹, povećana za 12%, dok je naplata domaćeg PDV-a pala za 8,8%. U cjelini, prvi kvartal je donio rast PDV-a na uvoz od 12,8%, dok je domaći PDV pao za 4% (Grafikon 5). Nakon usklađivanja neusklađenih prihoda može se očekivati blago poboljšanje u naplati domaćeg PDV-a.

Negativan utjecaj na rast bruto PDV-a u prvom kvartalu 2017. imala je i realizacija povećanih poreznih kredita⁸, koji su rast bruto PDV-a u prvom kvartalu umanjili za 1,6 p.p.

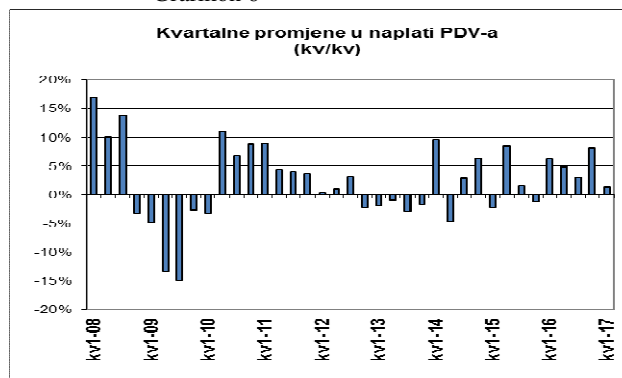
Poređenje isplate povrata PDV-a u prvom kvartalu u 2017.g. sa 2016. ukazuju na povećanje povrata obveznicima od 14,7 ili +33,6 mil KM i povrata međunarodnim projektima od čak 66,3% ili +10,8 mil KM. Prosječna stopa izdvajanja iz bruto PDV-a za isplatu povrata u prvom kvartalu 2017. iznosila je 27%, što je za 2,8 p.p. iznad udjela povrata u bruto naplati u prvom kvartalu 2016.

Snažni rast povrata PDV-a u prvom kvartalu posljedica je djelovanja nekoliko faktora. Visoki rast uvoza dobara u posljednja dva mjeseca 2016., koji nije odmah realiziran u domaćem prometu, doveo je do rasta zahtjeva za povrat i porezne kredite, koji su se zbog rokova podnošenja PDV prijave i rokova za isplatu povrata realizirali u prvom kvartalu 2017.

Značajan faktor rasta povrata PDV-a u prvom kvartalu bio je snažan rast izvoza u decembru 2016. i u prva dva mjeseca 2017¹². Konačno, u prvom kvartalu je zabilježen i enorman rast povrata po osnovu međunarodnih projekata.

Usporavanje bruto naplate u martu je dovelo do usporavanja kumulativne bruto naplate u prvom kvartalu, ali su negativni efekti na neto PDV-a kompenzirani usporavljem povrata u martu. Ipak, rast neto naplate od 1,4% na nivou prvog kvartala je daleko ispod stopa rasta neto PDV-a u 2016.godini, a pogotovo ispod rasta u četvrtom kvartalu 2016. (Grafikon 6).

Grafikon 6

¹⁰ Prema podacima Agencije za statistiku BiH uvoz robe je u prva dva mjeseca 2017. povećan za 11,5%.

¹¹ Prema preliminarnim podacima UIO uvoz roba u martu 2017. je porastao za 19,4%, odnosno na nivou kvartala za 17,7%. ⁸ Porezni krediti prijavljeni za decembar 2016. bili su za 36% veći nego u istom mjesecu 2015.

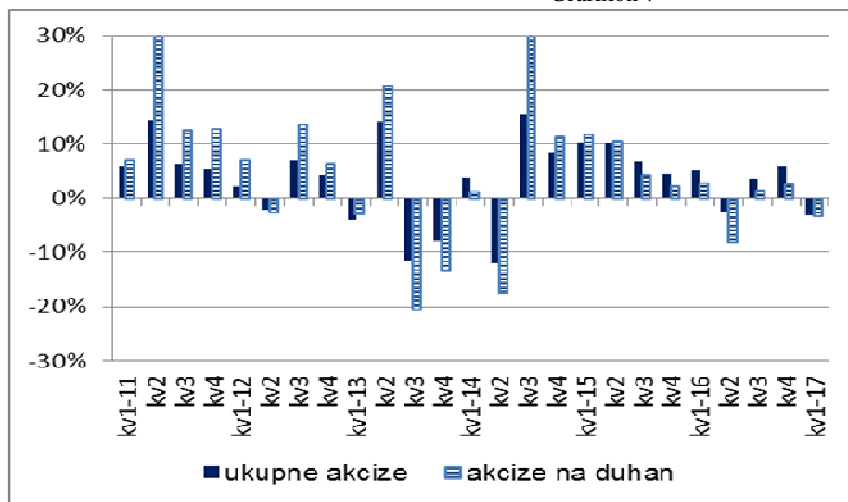
¹² Prema podacima Agencije za statistiku BiH izvoz robe je u decembru povećan za 15,1%, a na nivou prva dva mjeseca 2017. za 14,2%.

Akcie i putarina

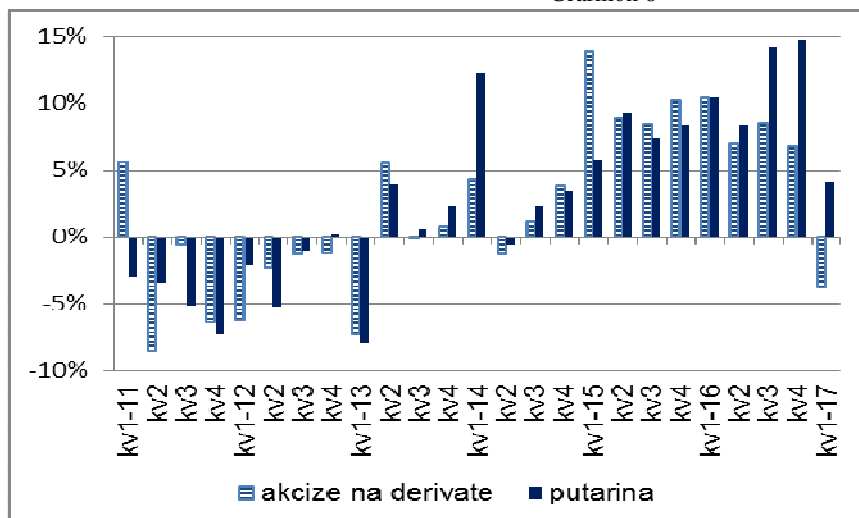
Negativna kretanja u naplati akciza u posljednja četiri mjeseca zaustavljena su u martu 2017, kada je zabilježeno povećanje naplate od 3,8%. Ipak, oporavak prihoda u martu nije bio dovoljan za pozitivan kvartalni rast. Nakon postepenog porasta prihoda od akciza u drugom polugodištu 2016. prvi kvartal 2017. je završio sa padom od 3,4% (Grafikon 7).

Trendovi u naplati akciza na duhanske preradevine prate trendove kod ukupnih prihoda od akciza. I pored snažnog rasta naplate u martu na nivou kvartala prihodi od akciza na duhanske preradevine su manji za 3,2% u odnosu na isti kvartal 2016.godine, s tim da su prihodi od domaće akcize manji za 10,5%, a od akciza na uvozne preradevine 0,5% (Grafikon 7).

Grafikon 7

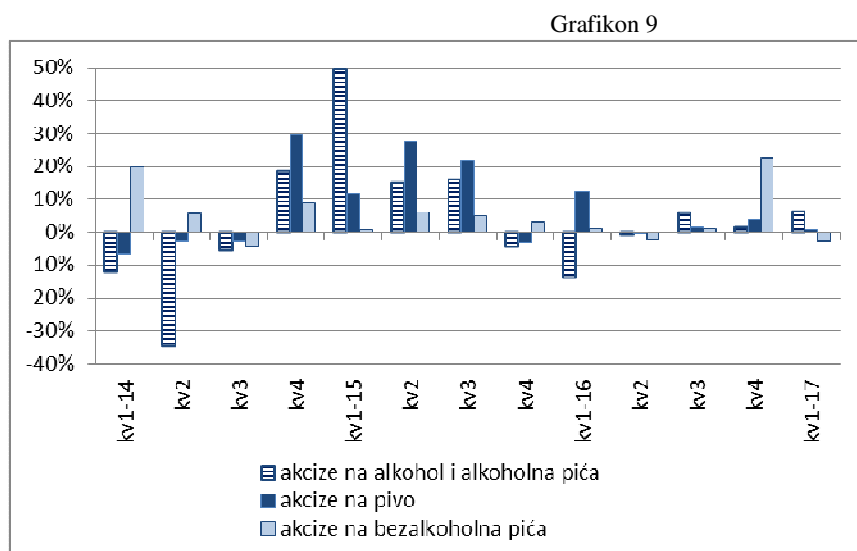
Grafikon 8

Lošiji trendovi u naplati ukupnih akciza rezultat su pogoršanja naplate akciza na derivate nafte nakon skoro tri godine pozitivnog rasta (Grafikon 8). U 2016.g., u kojoj su iscrpljeni pozitivni efekti harmonizacije akciza na rezani duhan sa akcizama na cigarete, negativna kretanja u naplati akciza na duhanske prerađevine su neutralizirana visokom stopom rasta akciza na derivate nafte.

Međutim, rast cijena nafte na svjetskom tržištu donio je pad prihoda od akciza na derivate u februaru, a potom i u martu 2017. U takvim okolnostima smanjuje se i poticaj za prekograničnu potrošnju, pogotovo ukoliko maloprodajne cijene u zemljama okruženju nisu rasle istim tempom. I pored činjenice što su rasprave u vezi sa povećanjem akciza na derivate nastavljene i u 2017., eksterno generirani rast cijena derivata destimulativno djeluje na dalje povećanje zaliha derivata, tim više što je višemjesečno povećanje zaliha već financijski iscrpjelo uvoznike i ostale kompanije. Primjetno je i značajno usporavanje u naplati putarine. Trendovi u putarini ne prate u istoj mjeri trendove u naplati akciza na derivate zbog činjenice da opseg oporezivanja putarinom i akcizom na derivate nije identičan (Grafikon 8).

Kvartalni pregled ukazuje na nastavak pozitivnih trendova u naplati prihoda od akciza na alkohol i alkoholna pića. Nakon pozitivnog rasta u trećem i četvrtom kvartalu 2016. od 5,7% i 1,1% respektivno, u prvom kvartalu 2017 ostvareno je povećanje prihoda od 6% (Grafikon 9).

I pored činjenice da je naplata akciza na domaće pivo u prvom kvartalu 2017. porasla za 20,6%. snažan pad akciza na uvozna piva od 9,8% i nizak ponder domaćeg piva u strukturi tržišta rezultirali su skromnim kvartalnim rastom ukupnih prihoda od 0,6% (Grafikon 9¹³).

Negativni trendovi u prvom kvartalu su ostvareni na prihodima od akciza na bezalkoholna pića. Nakon rasta u prethodna dva kvartala 2016 od 1% i 3,3% u prvom kvartalu 2017. zabilježen je pad od 2,7% (Grafikon 9¹⁴).

¹³ Napomena: isključena je naplata starog duga po osnovu akciza na pivo u četvrtom kvartalu 2016.

¹⁴ Napomena: isključena je naplata starog duga po osnovu akciza na bezalkoholna pića u četvrtom kvartalu 2016.

OSNOVNI SCENARIO PROJEKCIJA PRIHODA OD INDIREKTNIH POREZA (2017-2020), APRIL 2017

Tabela 1: Osnovni scenario projekcija (2017-2020)

Vrsta prihoda (neto)	u mil KM					Projektirana stopa rasta			
	Izvršenje	Projekcija							
	2016	2017	2018	2019	2020	2017	2018	2019	2020
PDV	3.433,8	3.566,4	3.699,3	3.872,8	4.074,5	3,9%	3,7%	4,7%	5,2%
Akcize	1.448,9	1.426,4	1.430,2	1.428,6	1.434,5	-1,6%	0,3%	-0,1%	0,4%
Carine	248,2	229,8	236,6	258,0	276,1	-7,4%	3,0%	9,0%	7,0%
Putarina	358,8	362,4	372,2	382,3	392,6	1,0%	2,7%	2,7%	2,7%
Ostalo	41,0	41,2	41,4	41,6	41,8	0,5%	0,5%	0,5%	0,5%
UKUPNO	5.530,7	5.626,4	5.779,8	5.983,2	6.219,4	1,7%	2,7%	3,5%	3,9%
Putarina (0,10 KM/l)	143,5	145,0	148,9	152,9	157,0	1,0%	2,7%	2,7%	2,7%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	5.387,2	5.481,4	5.630,9	5.830,3	6.062,4	1,7%	2,7%	3,5%	4,0%

Rizici po projekcije

S obzirom na osnovne postavke projekcija indirektnih poreza i ukupne ekonomske uvjete u BiH i u svijetu ostvarenje projektiranog nivoa prihoda od indirektnih poreza u periodu 2017-2020 je podložno sljedećim rizicima:

Projekcije prihoda od indirektnih poreza usko su vezane za projekcije makroekonomskih pokazatelja DEP-a. Svako odstupanje ovih parametara od projektiranih vrijednosti predstavlja rizik za projekcije prihoda;

Slabiji ekonomski oporavak glavnih izvoznih partnera BiH (EU, zemlje CEFTA) povećava nivo rizika za ostvarenje makroekonomskih projekcija, a time i projekcija prihoda od indirektnih poreza u cjelini;

Veći gubici prihoda od carina u vezi sa primjenom adaptiranog SSP u odnosu na pretpostavku koja je korištena u projekciji prihoda od carina negativno će se odraziti na izvršenje naplate prihoda u 2017. i narednim godinama;

Jačanje crnog tržišta duhanskih preradevina, uzrokovano bržim rastom poreznog opterećenja cigareta u BiH u odnosu na zemlje u okruženju, može ugroziti izvršenje projekcija prihoda od akciza na cigarete;

Pojava eksternih šokova, u vidu rasta cijena nafte i derivata na svjetskom tržištu izvan sadašnjih očekivanja, pogodiće tržište derivata u BiH i negativno će se odraziti na potrošnju derivata, a time i na izvršenje projekcija prihoda od akciza na derivate i putarine iz cijene naftnih derivata.

Politika prihoda u 2018. godini na nivou Općine Maglaj

Projekcije od indirektnih i direktnih prihoda

U prognoziranju prihoda u Budžetu Općine Maglaj značajno mjesto zauzima planiranje i očekivani priliv prihoda od indirektnih poreza i, kao što je već naznačeno, oslanja se na nezvanične projekcije Federalnog ministarstva finansija i u direktnoj je vezi sa utvrđenim koeficijentom učešća Općine Maglaj u raspodjeli na nivou FBiH (Uputstvo koje se donosi za svaku budžetsku godinu i u 2017. godini iznosi 1,048%, što predstavlja smanjenje za 1,14% u odnosu na koeficijent iz 2016. godine koji je iznosio 1,060%), iz jednostavnog razloga što indirektni porezi u strukturi ukupnih prihoda Općine Maglaj, izuzimajući tekuće i kapitalne potpore učestvuju sa cca 40%.

Projekcija, također, mora obuhvatiti i realne kvantifikacije direktnih prihoda, posebno sa aspekta novih odnosa u raspodjeli istih sa kantonima, što je definisano izmjenjenim odredbama Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji Bosne i Hercegovine, a prema kojim jedinicama lokalne samouprave pripada 34,46%, a kantonima 65,54% od prihoda po osnovu poreza na dohodak, izuzimajući sarajevski kanton.

Prihodi od indirektnih poreza u Općini Maglaj su predstavljeni prihodima od indirektnih poreza koji pripadaju Općini Maglaj shodno koeficijentu učešća istih u raspodjeli, kao i prihodima od indirektnih poreza koji se uplaćuju na poseban račun budžeta Federacije, a pripadaju Cestama Federacije BiH, u omjeru 40% Direkciji za ceste Federacije BiH, a 60% nadležnim kantonalnim ustanovama za ceste u skladu sa Zakonom o cestama u Federaciji BiH” (“Službene novine Federacije BiH”, broj:6/02). Pripadajući dio Direkciji za puteve ZE-DO Kantona, dijeli se u omeru 42:58, na način da je 42% pripadajući dio Općine Maglaj, a 58% je dio koji pripada kantonu).

Imajući u vidu da je na nivou Federacije BiH donesen Zakon o porezu na dohodak koji se primjenjuje od 01.01.2009. godine, porez na dohodak je predstavljen na način što su porezi, koji po definiciji predstavljaju porez na dohodak u 2017. godini, planirani u dvije grupe, porezi koji predstavljaju zaostale obaveze po osnovu poreza na dobit građana i poreza na plaću, te porez na dohodak koji je regulisan novim zakonom.

Iz tabelarnog pregleda je vidljivo da se ukupni prihodi od poreza (koji se sastoje od poreza na dobit pojedinaca i preduzeća, poreza na plaće, poreza na imovinu, domaćeg poreza na promet dobara i usluga, poreza na dohodak, indirektnih poreza i posebnog poreza na plaću) u 2018. godini očekuju u iznosu od 3.567.000 KM ili 4,60% više u odnosu na prethodnu godinu i predstavljaju 48.44% ukupnog prihodovnog potencijala 2018. Godine (Tabela br.2).

Na neporezne prihode se odnosi iznos od 1.677.000 KM, dok se od tekućih transfera i donacija u 2018. godini očekuje 1.790.000 KM, a od kapitalnih transfera iznos od 120 000 KM. Primici u 2018. godini se planiraju u iznosu od 200.000 KM.

Na osnovu iznesenog se vidi da ukupni Budžet Općine Maglaj u 2018. godini iznosi 7.364.000 KM ili 0,49% više u odnosu na plan prethodne godine, odnosno 2,62% više u odnosu na izvršenje prihoda i primitaka 2016. godine

Prihodi koji se prikupljaju od strane kantona i direktni općinski prihodi

Porez na dobit pojedinaca (zaostale uplate poreza) su kroz reformu direktnih poreza inkorporirani u novu grupu poreza Porez na dohodak. Za 2018. do 2020. godina planirani su simbolični iznosi koji bi se mogli desiti od eventualnih zaostalih neplaćenih obaveza po osnovu ovih poreza tretiranih tadašnjim poreznim propisima.

Napredak u fiskalnoj politici iskazan je i kroz prezentiranje zakona iz oblasti direktnog oporezivanja, čijim je usvajanjem izvršena reforma u oblasti direktnog oporezivanja. Usvojen je novi Zakon o porezu na dobit, koji se primjenjuje od 01.01.2008. godine i Zakon o porezu na dohodak, čija je primjena započela od 01.01.2009. godine.

Porez na dobit preduzeća izuzev banaka i drugih finansijskih organizacija predstavlja u cijelosti prihod kantona. Porez na dobit, bez obzira na novi Zakon o porezu na dobit (čija je implementacija počela 01.01.2008. godine), pokazuje u 2009. godine da nije došlo do očekivanog povećanja prihoda u odnosu na 2008. godinu, iako je proširena porezna osnovica i uveden porez po odbitku za nerezidentna pravna lica.

Provedena reforma u oblasti direktnog oporezivanja, odnosno sa primjenom Zakona o porezu na dohodak od 01.01.2009.g, porez na dohodak kao sintetički porezni oblik, zamijenio je ne samo porez na plaću već i cijeli niz drugih poreza koje su plaćali građani, a koji su u većini slučajeva bili prihodi jedinica lokalne samouprave.

Uvažavajući izmjene u poreznom sistemu Federacije BiH izvršene su i izmjene Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH koje se primjenjuju od 01.01.2009.g. odnosno, istovremeno sa Zakonom o porezu na dohodak propisano je da kantonima pripada 65,54% prihoda po osnovu poreza na dohodak uplaćenog u svakoj općini, a općinama 34,46%.

Prema projekcijama prihoda od poreza na dohodak i prihoda koji su tretirani ranijim propisima o porezima građana, prezentirani u okviru Dokumenta okvirnog budžeta 2018-2020. godina Općine Maglaj procjenjujemo da će biti ostvareno 682.000 KM u 2018. godini, što u odnosu na

prihode koji su planirani u prethodnoj 2017. godini po istom osnovu pretstavlja povećanje od 3,96%. Prihod od Poreza na imovinu u projekcijama za 2018. godinu iznosi 365.000 KM, i isti je za 0,83% veći u odnosu na iste planirane prihode prethodne 2017. godine.

Neporezni i ostali prihodi

Neporezni prihodi Općine uključuju: naknade i takse, novčane kazne po općinskim propisima, i ostale neporeske prihode.

Očekivani ukupni iznos neporeskih prihoda koje prikuplja Općina u 2018. godini bi trebao iznositi 1.677.000 KM. Dalje ostvarenje ukupnih neporeskih prihoda se očekuje u iznosu od 1.775.000 KM u 2019. godini i 1.862.000 KM u 2020. godini.

Tekuće transferi sa donacijama očekuju se u iznosu od 1.800.000 KM u 2018. godini, 1.825.000 KM u 2019. godini i 1.860.000 KM u 2020. godini.

Kapitalni transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija, kao i od ostalih nivoa vlasti očekuju se u iznosu od 120.000 KM u 2018. godini, u 2019. godini 175.000, dok se u 2020. godini očekuje iznos od 180.000 KM.

Kapitalni primici očekuju se u iznosu od 200.000 KM na ime prodaje stalnih sredstava u 2018. godini, iznos od 250.000 KM u 2019. godini i u 2020. godini iznos od 300.000 KM.

Ukupno raspoloživi prihodi i primici za 2018. godinu iznose 7.364.000 KM, što je za 36.000 KM više od planiranih prihoda u odnosu na 2017. godinu ili 0,49%. Očekivani porat prihoda u 2019.godini u odnosu na 2018. godinu iznosi 391.000 KM, odnosno 5,31% i u 2020. godini u odnosu na 2019. godinu porast od 388.000 KM, odnosno 5,00%.

Dokument okvirnog budžeta Općine Maglaj za 2018 – 2020. godine sastoji se od:

Opis	2017.	2018.	2019.	2020.
I Prihodi i primici	7.328.000	7.364.000	7.755.000	8.143.000
II Rashodi i izdaci	7.198.000	7.259.000	7.650.000	8.038.000
III Suficit	130.000	105.000	105.000	105.000
Raspored suficita				
a) Finansiranje deficita iz prethodnih godina	130.000	105.000	105.000	105.000
b) Nerasporedjeni dio	0	0	0	0

Tabela 1. Rekapitulacija DOB Općine Maglaj za period 2018 -2020. godina

U slijedećoj tabeli data je prognoza prihoda po ekonomskoj klasifikaciji na nivou potkategorije:

Projekcija prihoda po ekonomskoj klasifikaciji na nivou podkategorije za period 2018.-2020.

Podkategorija	Vrsta prihoda	Realno 2016.	Plan za 2017.	Projekcija		
				2018.	2019.	2020.
	I Porezni prihod	3.288.000	3.410.000	3.567.000	3.730.000	3.941.000
711	Porez na dobit pojedinaca i preduzeća (porez na dohodak od 01.1.2009.)	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
713	Porezi na plaće (porez na dohodak od 01.01.2009.god)	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
714	Porezi na imovinu	226.000	362.000	365.000	370.000	399.000
715	Domaći porezi na promet dobara i usluga	0	0	0	0	0
716	Porez na dohodak	612.000	654.000	680.000	715.000	750.000
717	Prihodi od indirektnih poreza	2.448.000	2.392.000	2.520.000	2.643.000	2.790.000
719	Poseban porez na plaću	0	0	0	0	0
	II Neporezni prihodi	1.467.000	2.445.000	1.677.000	1.775.000	1.862.000
721	Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imov. i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	37.000	44.000	46.000	55.000	57.000
722	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	1.425.000	2.396.000	1.626.000	1.715.000	1.800.000
723	Novčane kazne po općinskim propisima	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
	III Tekuće potpore-grantovi i donacije	2.258.000	1.275.000	1.790.000	1.815.000	1.850.000
731	Potpore iz inostranstva	0	0	0	0	0
732	Tekuće potpore viših nivoa vlasti	2.258.000	1.275.000	1.790.000	1.815.000	1.850.000
	IV Donacije	25.000	0	10.000	10.000	10.000
733	Donacije	25.000	0	10.000	10.000	10.000
741	Kapitalni transferi od inostranih vlada i medj. Organizacija	0	0	0	0	0
742	Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti	97.000	98.000	120.000	175.000	180.000
	V Kapitalni primici	41.000	100.000	200.000	250.000	300.000
811	Primici od prodaje stalnih sredstava	41.000	100.000	200.000	250.000	300.000
	U K U P N O	7.176.000	7.328.000	7.364.000	7.755.000	8.143.000

Tabela 2. Prognoza prihoda po ekonomskoj klasifikaciji Općine Maglaj

Poglavlje IV

Srednjoročni okvir rashoda za period 2018 - 2020. godina

Osnovni cilj programskog budžetiranja, odnosno srednjoročnog okvira rashoda za period 2018 – 2020. godina je unapređenje raspodjele raspoloživih resursa putem izrade budžeta, kojim se u obzir uzimaju vladine politike i prioriteti, dugoročni ili strateški pogledi na prihode, prioriteti i održivost, veći izlazni rezultati i korist iz javne potrošnje, kao i veći stepen fiskalne održivosti, te unapređenje odgovornosti i transparentnosti.

Struktura potrošnje u javnom sektoru

U ovom poglavlju sadržani su pokazatelji upravljanja resursima javnog sektora koji su važan element procesa srednjoročnog planiranja budžeta i pružaju kontekst politika za izradu planova potrošnje i budžetskih plafona.

Na poseban način, tim putem se vrše razmatranja i daju preporuke po pitanju plaća u javnom sektoru, materijalnim troškovima, tekućim transferima i kapitalnim potrošnjama u ukupnim budžetima, što je i bio osnov projekcije budžetske potrošnje po ekonomskoj klasifikaciji na nivou podkategorije za ovaj srednjoročni period.

Plaće i naknade troškova u javnom sektoru

Ukupno očekivana potrošnja na plaće i naknade troškova zaposlenih sa doprinosom poslodavca u javnom sektoru Općine Maglaj iznosi 2.113.000 KM u 2017. godini, i povećana je u odnosu na prošlogodišnju 2016. godinu za 316.000 KM. Posmatrano u ovom srednjoročnom periodu potrošnje, potrošnja na plaće i naknade troškova zaposlenih sa doprinosom poslodavca u 2018. godini je 2.170.000, odnosno za 57.000 KM više nego 2017. Godine, uz nepromijenjeni plan za 2019. i 2020. Godinu.

U toku 2015. godine, odnosno 12.02.2015. godine Općinsko vijeće Maglaj donijelo je Odluku o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za plaće, dodataka na plaću, naknada plaće izabranih dužnosnika, nosioca izvršnih funkcija i savjetnika, državnih službenika i namještenika Općine Maglaj, čije su odredbe usklađene sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 45/10, 111/12).

Sredstva za finansiranje plaća i naknada troškova zaposlenih za period 2018-2020. godina planirana su shodno navedenoj Odluci i ostalim propisima vezanim za plaće i naknade troškova zaposlenih u organima vlasti.

Materijalni troškovi

Ukupna općinska budžetska potrošnja na materijalne troškove procjenjuje se na 1.877.000 KM u 2017. godini, što predstavlja 26,08% ukupne budžetske potrošnje. U 2018. godini budžetska potrošnja na materijalne troškove procjenjuje se na 1.850.000 KM, što je za 27.000 KM manje

u odnosu na 2017. godinu, ili 1,44%. U 2019. godini u odnosu na 2018. Godinu budžetska potrošnja veća je za 130.000 KM, ili 7,02%, dok je u 2020. godini za 108000 KM veća u odnosu na 2019. godini ili za 5,45%.

Alokacije za materijal i usluge i energiju obezbjeđuju resurse neophodne da bi zaposleni u javnom sektoru vršili svoje nadležnosti, na lokalnom nivou. Nedovoljan nivo potrošnje na materijalne troškove rezultira manje efikasan i djelotvoran javni sektor. Bez dovoljno resursa za materijalne troškove, rukovodioci programa imaju ograničenu mogućnost za pružanje adekvatnih usluga zajednici, a što je osnovna uloga i zadaća svake administracije.

Obzirom na novi Zakon o budžetima u FBiH i uspostavljanjem obaveza programskog budžetiranja, sve više se stvaraju pretpostavke unapređenja transparentnosti pri raspodjeli resursa, kao i pomoći vladi odnosno Općinskom načelniku pri raspodjeli resursa na budžetske programe koji odražavaju najviše ekonomske i socijalne prioritete u Općini. Umjesto da uvode nove programe i usluge, budžetski korisnici i Općinski načelnik trebaju da se usmjere na osiguravanje adekvatnijih sredstava za postojeće visokoprioritetne programe i usluge, kako bi isti odgovorili na vladine strateške i programske ciljeve. U isto vrijeme Općinski načelnik i budžetski korisnici treba da izvrše sistematski pregled programa i usluga, i gdje to bude moguće preraspodijeliti sredstva sa programa niskog prioriteta koji daju slabe rezultate, na programe višeg prioriteta.

Tekući transferi

Ukupno projicirani tekući transferi u 2017. godini iznose 2.415.000 KM, od čega se veći dio finansira iz tekućih grantova viših nivoa vlasti. U poređenju sa izvršenjem 2016. godine tekući transferi manji su za 506.000 KM ili 17,32. Tekući transferi za 2018. godinu iznose 2.421.000 KM i u odnosu na plan 2017. godinu veći su za 6.000 KM, ili 0,25%, u 2019. godini planirani su u iznosu od 2.535.000 KM i veći su u odnosu na plan iz 2018. godine za 114.000 KM ili 4,71%, dok su u 2020. godini veći za 85.000 KM u odnosu na 2019. godinu i iznose 2.620.000 KM. Tekući transferi podrazumijevaju transfere pojedincima, transfere neprofitnim organizacijama i subvencije. Tekući transferi su planirani na bazi dosadašnjih važećih propisa.

Kapitalni budžet Općine Maglaj

Ukupna kapitalna potrošnja Općine Maglaj planirana je u 2017. godini na temelju procjena na iznos od 743.000 KM, u 2018. godini 768.000 KM, u 2019 godini. 915.000 KM, i u 2020. godini 1060.000 KM, što predstavlja učešće u ukupnoj općinskoj potrošnji u 2017. godini 10,32%, u 2018. godini 10,57%, u 2019. godini 11,96% i u 2020. godini 13,19%.

Kapitalni budžet odnosi se na **kapitalne transfere i kapitalne izdatke.**

Kapitalni transferi odnose se na transfere neprofitnim organizacijama za sufinansiranje nabavke potrebne opreme, kapitalne transfere MZ, transfere pojedincima-poticaj u zapošljavanju i inicijalna sredstva za sufinansiranje javnih radova za kategoriju demobilisanih, nezaposlenih boraca, kao i rekonstrukciju, sanaciju i izgradnju infrastrukture, koja podrazumijeva finansiranje, kapitalnih projekata kao što su: sufinansiranje projekata koji budu donirani Općini Maglaj, sufinansiranje kandidiranih projekata iz oblasti boračko-invalidske i sovijalne zaštite, kao i projekata vezanih za raseljena i izbjegla lica, izgradnja i rekonstrukcija ulica i puteva na općini Maglaj, sufinansiranje uredjenja obala rijeke Bosne, sufinansiranje izgradnje Sportske dvorane u Novom Šeheru, uredjenje deponije Nekolj, i ostali projekti.

Kapitalni izdaci odnose se na finansiranje nabavke zemljišta, opreme za općinsku administraciju, izdatke vezane za sufinansiranje investicije „Servisna saobraćajnica Poslovne zone Misurići“ i investicije „Vodovod i kanalizacija“ na području općine Maglaj, sufinansiranje projekta „Obnova Delibegovog hana“ i sufinansiranje ostalih projekata odobrenih od strane donatora, opremanje struktura CZ iz sredstava zaštite i spašavanja.

Finansiranje ostvarenog kumulativnog deficita iz prethodnih godina u periodu 2018– 2020. godine planirano je kroz ostvarivanje viška prihoda nad rashodima za sve tri godinu srednjoročnog plana, tako što bi se cjelokupni iznosi viška prihoda nad rashodima rasporedili za finansiranje deficita prethodnih godina.

Srednjoročne procjene potrošnje po ekonomskoj i funkcionalnoj klasifikaciji

Na osnovu prognoze prihoda u slijedećim tabelama su sažete srednjoročne procjene budžeta po ekonomskoj i funkcionalnoj klasifikaciji za period 2018–2020.godine.

OPĆINA MAGLAJ

Tabela 4.4.

Redni broj	Ekonomski kod		OSTVARENO 2016. GODINA	PLAN 2017. GODINA	PROJEKCIJA		
					2018. GODINA	2019. GODINA	2020.GODINA
1		UKUPNO PLAĆE I NAKNADE (2+3+4)	1.797,00	2.113,00	2.170,00	2.170,00	2.170,00
2	611100	Bruto plaće	1.386,00	1.662,00	1.711,00	1.711,00	1.711,00
3	611200	Naknade	266,00	278,00	280,00	280,00	280,00
4	612000	Doprinosi	145,00	173,00	179,00	179,00	179,00
5	613000	MATERIJALNI TROŠKOVI	1.621,00	1.877,00	1.850,00	1.980,00	2.088,00
6	614000	TEKUĆI TRANSFERI (7+8+9+10)	2.921,00	2.415,00	2.421,00	2.535,00	2.620,00
7	614400 614500 614600	Subvencije	47,00	306,00	310,00	365,00	390,00
8	614200	Transferi pojedincima	1.772,00	871,00	871,00	910,00	930,00
9	614100	Transferi drugim nivoima vlasti	28,00	41,00	45,00	60,00	90,00
10	614300 614700 614800	Ostali tekući transferi	1.074,00	1.197,00	1.195,00	1.200,00	1.210,00
11	615100 615200 615300	Kapitalni grantovi	625,00	535,00	573,00	660,00	760,00
12	616000	Otplate kamate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
13	821000	Nabavka stalnih sredstava	130,00	208,00	195,00	255,00	300,00
14	823000	Otplata duga	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
15	822000	Pozajmice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
16		Ostalo	0,00	50,00	50,00	50,00	100,00
		UKUPNO (1+5+6+11+12+13+14+15+16)	7.094,00	7.198,00	7.259,00	7.650,00	8.038,00

Tabela projekcije finansijskih rezultata općine Maglaj

U 000 KM

PRIHODI I PRIMICI	7.176,00	7.328,00	7.364,00	7.755,00	8.143,00
VIŠAK PRIHODA I PRIMITAKA	171,00	130,00	105,00	105,00	105,00
RASHODI I IZDACI	7.094,00	7.198,00	7.259,00	7.650,00	8.038,00
PRIHODI	7.135,00	7.228,00	7.164,00	7.505,00	7.843,00
VIŠAK PRIHODA	171,00	238,00	100,00	110,00	105,00
RASHODI	6.964,00	6.990,00	7.064,00	7.395,00	7.738,00

Tabela plaće, naknade, doprinosi i broj zaposlenih općine Maglaj

U 000 KM

Tabela 4.2.

	OSTVARENO 2016. GODINA	PLAN 2017. GODINA	PROJEKCIJA		
			2018. GODINA	2019. GODINA	2020.GODINA
UKUPNE PLATE , NAKNADE I DOPRINOSI	1.797	2.114	2.170	2.170	2.170
UKUPAN BROJ ZAPOSLENIH	75	83	80	80	80
PROSJEČNA PLATA	1.059,41	1.144,60	1.226,25	1.226,25	1.226,25

Tabela po funkcionalnoj klasifikaciji općine Maglaj

U 000 KM

OPĆINA MAGLAJ

Tabela 3.2

		2016. GODINA	2017. GODINA	2018. GODINA	2019. GODINA	2020. GODINA
1	Opšte vladine usluge (2+3+4)	3.013,00	3.178,00	3.209,00	3.220,00	3.220,00
2	Opšte javne usluge	2.586,00	2.892,00	2.929,00	2.940,00	2.940,00
3	Odbrana	416,00	276,00	270,00	270,00	270,00
4	Javni red i sigurnost	11,00	10,00	10,00	10,00	10,00
5	Društvene djelatnosti (6+7+8+9+10)	2.215,00	2.611,00	2.610,00	2.782,00	2.947,00
6	Obrazovanje	409,00	380,00	385,00	390,00	395,00
7	Zdravstvo	158,00	190,00	190,00	190,00	195,00
8	Socijalna pomoć i zaštita	751,00	1.148,00	1.150,00	1.157,00	1.182,00
9	Stambene i komunalne usluge	544,00	399,00	390,00	550,00	680,00
10	Kultura, rekreacija i religija	353,00	494,00	495,00	495,00	495,00
11	Ekonomske usluge (12+13+14+15+16)	1.866,00	1.359,00	1.390,00	1.598,00	1.821,00
12	Gorivo i energija					
13	Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov					
14	Ruda i mineralni resursi					
15	Transport i komunikacije					
16	Ostali ekonomski poslovi i usluge					
17	Ekonomski poslovi	1.554,00	1.129,00	1.150,00	1.368,00	1.571,00
18	Zaštita životne sredine	312,00	230,00	240,00	230,00	250,00
19	Ostala potrošnja		50,00	50,00	50,00	50,00
	UKUPNA POTROŠNJA (1+5+11+17)	7.094,00	7.198,00	7.259,00	7.650,00	8.038,00

Poglavlje V

Budžetski prioriteti za period 2018 – 2020. godine

Budžet je primarni instrument za izradu politika Općinskog načelnika. On je sredstvo putem kojeg se strateški ciljevi Općinskog načelnika za Općinu prevode u usluge, programe, aktivnosti koje ispunjavaju socijalne i ekonomske potrebe njenih građana. Sve vlade širom svijeta, pa i Općinski načelnik, kao vlada na lokalnom nivou suočavaju se sa dilemom zahtjeva za sredstva za programe i usluge koja nadmašuju nivo raspoloživih sredstava. Ni BiH, kao ni Općina Maglaj nisu izuzetak u tom smislu. Suočeni sa zahtjevima budžetskih korisnika i prioritetima koji prelaze nivo raspoloživih resursa, obaveza je Općinskog načelnika da donosi odluke o tome koje su njegove najvažnije prioritete politike. Idealno, ti prioriteti bi trebali biti usklađeni sa srednjoročnim i dugoročnim društvenim i ekonomskim razvojnim političkim ciljevima Općine.

U ovom poglavlju izložene su preporuke Službe za privredu, finansije/finansije i razvoj poduzetništva Općine Maglaj o srednjoročnim budžetskim prioritetima. Međutim, to su samo preporuke, a donošenje konačnih odluka je odgovornost Općinskog načelnika i Općinskog vijeća Maglaj.

Početna budžetska ograničenja za 2018. godinu namijenjena su za osiguranje realnog okvira unutar kojeg resorne službe i budžetski korisnici mogu razviti detaljne zahtjeve budžetskih korisnika.

Pregled prioriteta

Na osnovu dostavljenih zahtjeva resornih službi, kao i ostalih budžetskih korisnika (koji se finansiraju iz budžeta kao transferi) prioriteti budžetskih korisnika uključuju:

Orjentisanje na one poslove kojima se jača prihodovna strana društva kao osnovni agregat za planiranje razvojnih, socijalnih i drugih društvenih potreba i obaveza,

Nastavak aktivnosti u vezi sa sanacijom posljedica izazvanih prirodnim nepogodama (poplava i klizišta), kako u dijelu privrede, tako i kod preostalog dijela građana sa područja općine Maglaj čije je imovina uništena ili oštećena ovim prirodnim nepogodama, a kojima još uvijek nisu sanirani njihovi stambeni objekti,

U skladu sa naprijed navedenom činjenicom prioriteti finansiranja Općine Maglaj u strateškom smislu u 2018. godini i naredne dvije godine, između ostaloga biće usmjereni, na sanaciju šteta izazvanih prirodnom nesrećom poplavom i klizištem sa akcentom na sanaciji infrastrukturnih objekata kako u vlasništvu privrednih subjekata, tako i onih u vlasništvu općine Maglaj,

Poduzimanje mjera i predlaganje cjelovitih rješenja radi osiguranja ambijenta za privredni rast i razvoj Općine Maglaj, kao društvene zajednice, stabilnih i predvidivih uslova poslovanja, Osiguranje i efikasnija naplata općinskih naknada,

Smanjenje neciljane javne potrošnje u socijalnom sektoru,
Osiguranje rasta zaposlenosti i smanjenje siromaštva na području općine Maglaj,
Unapređenje socijalne i zdravstvene zaštite pripadnika boračke populacije,
Povećanje broja stipendista kao i nagrađivanje posebno nadarenih učenika i studenata ,
Unapređenje socijalne zaštite lica u stanju socijalne pomoći,
Nabavka neophodne opreme za općinske službe za njihovo nesmetano funkcionisanje,
Stvaranje efikasne administracije kroz reformu uprave,
Sufinansiranje budućih kapitalnih projekata doniranih Općini Maglaj,
Provođenje mjera zaštite životne sredine, a time unapređenje zdravlja ukupnog stanovništva na Općini Maglaj,
Proizvodnja zdrave hrane sa definisanim i zaštićenim ekološkim područjima,
Stvaranje pozitivnog poslovnog ambijenta kroz privredne poticaje i javne pozive po konkretnim projektima u oblasti poljoprivrede,
Promocija domaćih proizvoda,
Stvaranje preduslova za razvoj turizma na području općine Maglaj.

Uzimajući u obzir srednjoročnu razvojnu strategiju koja se zasniva na prioritizaciji raspodjele javnih resursa i ciljeve fiskalne politike kojima treba ograničiti visoke nivoe javne potrošnje, kao i ograničen rast raspoloživih prihoda, opredjeljenje Općinskog načelnika je da prioriteti budu, kako je i predložila Služba za privredu, finansije/financije i razvoj poduzetništva Općine Maglaj.

Broj: Broj: 01-14-11-1533/17
Maglaj, 23.06.2017. godine

Općinski načelnik
Mirsad Mahmutagić

Obradivači:

Senada Alibajraktarević

Sabina Grahić